

OTDK-dolgozat

2025.

Szerző(k) neve: Porubcsánszki Zsolt

Pénzügyi és Számviteli Kar

KOCKÁZATVISELÉSI HAJLANDÓSÁG ÉS A KRIPTOVALUTÁKBA VALÓ
BEFEKTETÉSI HAJLANDÓSÁG KÖZÖTTI KAPCSOLAT

THE RELATIONSHIP BETWEEN RISK APPETITE AND WILLINGNESS TO
INVEST IN CRYPTOCURRENCIES

Konzulens(ek) neve: Dr. Szabó István

Kézirat lezárásának dátuma: 2025.01.07.

Tartalomjegyzék:

1.BEVEZETÉS	1
1.1 Problémafelvetés	1
1.2 Kutatási kérdés	2
1.3 Célkitűzések	3
1.4 A téma jelentősége:	4
2.SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS	10
2.1. A Kockázatviselési Hajlandóság Definíciója: Pszichológiai és Pénzügyi Aspektusok	10
2.2 Kriptovaluták mint befektetési eszköz	14
2.3 Korábbi kutatások összegzése: A kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba való befektetés kapcsolata	24
3. KUTATÁSI MÓDSZERTAN	27
3.1 Kutatási módszerek	27
3.2 Minta	34
3.3 Adatgyűjtés módja	38
3.4 Elemzési technikák	38
Életkor és Iskolai Végzettség Szerinti Megoszlás	40
4. EREDMÉNYEK	41
4.1 Kapcsolat a kockázatviselési hajlandóság és a kriptovaluta-befektetések között	41
4.2 Táblázatok és grafikonok	42
4.3 Főbb megállapítások	44
5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK	46
5.1 Következtetések	46
5.2 Javaslatok a befektetők számára	47
5.3 További kutatási irányok	47
6. ÖSSZEGZÉS	48
7. IRODALOMJEGYZÉK	

Táblázatok jegyzéke:

Ábrajegyzék:

1. ábra: Bitcoin szimbóluma.....	2
2. ábra: A Bitcoin (BTC), Ethereum (ETH), Litecoin (LTC) és Ripple (XRP) kriptovaluták árfolyam változása 2017 óta.	4
3. ábra: A Bitcoin árfolyam változása(2010–2024).....	5
4. ábra: Okosszerződés-funkcionalitása	7
5. ábra: FOMO	8
6. ábra: A Bitcoin árfolyamának története.....	9
7. ábra: A Bitcoin (BTC) és az Ethereum (ETH) árfolyamának történelmi alakulása.	10
8. ábra: Miért nem vásároltak még kriptovalutát az emberek különböző régiókban?	14
9. ábra: Top 7 Kriptovaluta tulajdonlás országoként a GWI adatai alapján.	16
10. ábra: A blokklánc iránti érdeklődés és elterjedése régiók szerint.....	17
11. ábra: A kriptovaluta-tulajdonosok aránya országoként	18
12. ábra: A kriptovalutákba és hagyományos eszközökbe befektető lakosság aránya Magyarországon.....	21
13. ábra: Milyen gyakori a kripto használata az adott országokban?.....	22
14. ábra: A kriptovaluták iránt érdeklődők aránya és nemek szerinti megoszlás országoként. ...	27
15. ábra: Korrelációs hőtérkép: Demográfiai tényezők és kockázatvállalás közötti összefüggések.	32
16. ábra: Kockázatvállalási szint jövedelmi csoportok szerint	33
17. ábra: Kriptovaluták felhasználás az USA-ban demográfiai tényezők alapján	37
18. ábra: A kriptovaluta befektetők korcsoport szerinti globális megoszlása.	37
19. ábra: Az életkor és az iskolai végzettség szerinti megoszlás a kriptovaluta-befektetők körében	40
20. ábra: Kockázati profil vs Befektetési döntések	42
21. ábra: Kriptovaluta-tulajdonosok kockázati profilja.....	44
22. ábra: A pénzügyi kockázattűrés megoszlása a kriptovaluta tulajdonosok és nem tulajdonosok körében.	48
23. ábra: A befektetők, a vegyes felhasználók és a tranzakciókat végzők aránya demográfiai jellemzők szerint	52
24. ábra: A kriptovaluta a pénz jövője?	54

1.BEVEZETÉS

1.1 Problémafelvetés

A kriptovaluták, mint befektetési eszközök, az utóbbi évtizedben jelentős népszerűsége tettek szert. Azonban ezen eszközök piaca rendkívül volatilis és bizonytalan, ami jelentős kockázatot hordoz magában a befektetők számára. Ez felveti a kérdést, hogy milyen tényezők határozzák meg egy adott befektető döntését arról, hogy részt vesz-e ebben a piacon, különös tekintettel a kockázatvállalási hajlandóságára. A probléma abból fakad, hogy a kriptovaluták piacának sajátosságai – mint a rendkívüli árfolyam-ingadozások, a szabályozatlanság és az új technológiák – egy olyan egyedi kockázati környezetet teremtenek, amely jelentős eltéréseket mutathat más hagyományos befektetési eszközökhöz képest.

A problémafelvetés középpontjában az áll, hogy a befektetői viselkedést befolyásoló pszichológiai és pénzügyi tényezők hogyan hatnak a kriptovaluták iránti érdeklődésre. A hagyományos pénzügyi piacokon végzett kutatások azt mutatják, hogy a kockázatvállalás mértéke szoros összefüggést mutat a befektetési döntésekkel. A kriptovaluták esetében viszont felmerül a kérdés, hogy ezek a kockázatvállalási minták eltérnek-e a hagyományos befektetési piacokon tapasztaltaktól, és ha igen, hogyan. A probléma felvetése azért fontos, mert a kriptovaluták szerepe a globális pénzügyi rendszerben egyre nő, és megértése elengedhetetlen a piaci mozgások, valamint a befektetői viselkedés előrejelzése szempontjából.

1. ábra: Bitcoin szimbóluma

1.2 Kutatási kérdés

A kutatás fő kérdése az, hogy van-e szignifikáns kapcsolat a befektetők kockázatvállalási hajlandósága és a kriptovalutákba történő befektetési hajlandóság között. A kutatási kérdés azért releváns, mert a kriptovaluták rendkívül ingadozó természete miatt feltételezhető, hogy csak olyan befektetők hajlandóak nagyobb mértékben részt venni ebben a piacon, akik magas kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek. A kutatás arra keresi a választ, hogy a kockázatvállalási hajlandóság milyen módon befolyásolja a kriptovaluták iránti érdeklődést, és hogy léteznek-e olyan további tényezők (pl. pszichológiai, szociodemográfiai, pénzügyi), amelyek szintén hatással vannak a döntéshozatali folyamatra.

A kutatási kérdés konkretizálásával a következő altémákat is megvizsgálhatjuk:

- Milyen szerepet játszanak a befektetői pszichológiai tényezők (pl. félelem a kimaradástól, érzelmi impulzusok) a kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba történő befektetési hajlandóság közötti kapcsolatban?
- Hogyan különböznek a kriptovalutákba befektetni hajlandó befektetők a hagyományos piacon befektetőktől kockázatvállalási szempontból?
- Van-e különbség a kockázatvállalási hajlandóságban az egyes kriptovaluták (pl. Bitcoin, Ethereum) és más alternatív befektetési eszközök között? (World Economic Forum, 2021; Adó.hu, 2023).

1.3 Célkitűzések

A kutatás fő célja, hogy feltárja a kockázatvállalás pszichológiai és pénzügyi tényezőit, valamint hogy ezek hogyan befolyásolják a kriptovalutákba történő befektetési döntéseket. Az alábbi célkitűzések részletesen meghatározzák a kutatás fókuszát:

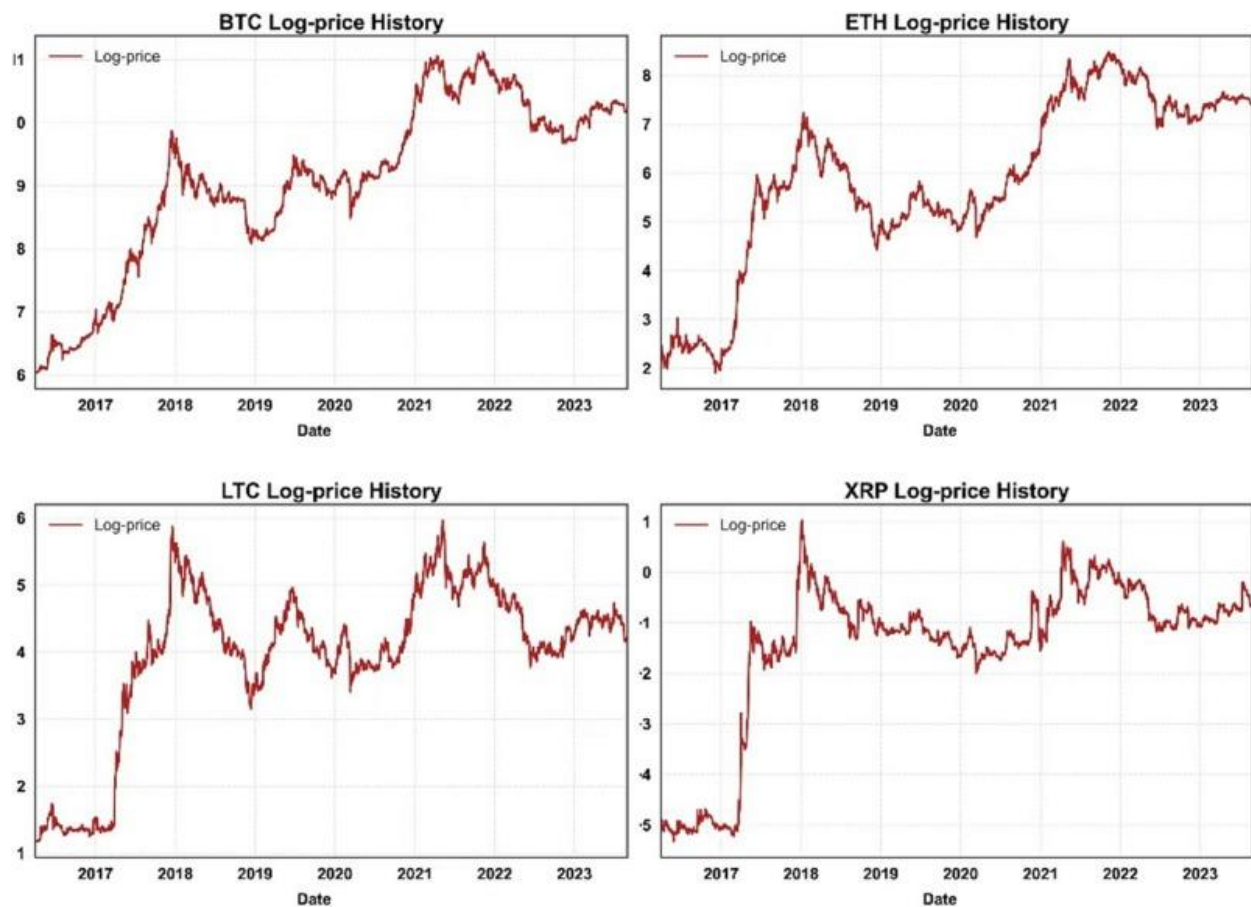
1. A kockázatvállalási hajlandóság feltárása: A kutatás célja megérteni, hogy milyen pszichológiai tényezők befolyásolják a befektetők kockázatvállalási hajlandóságát, különös tekintettel a kriptovalutákra. Ide tartoznak olyan elemek, mint az érzelmi döntéshozatal, a spekulatív gondolkodás és az innováció iránti nyitottság.
2. A kriptovaluták sajátosságainak elemzése: Vizsgálat alá kerül a kriptovaluták piaci jellemzői és azok, hogy ezek hogyan járulnak hozzá a kockázat percepciójához a befektetők körében. A cél az, hogy megértsük, miért tekintik egyes befektetők a kriptovalutákat vonzó eszköznek, annak ellenére, hogy magas kockázatot hordoznak.
3. Összehasonlítás más befektetési formákkal: A kutatás célja továbbá az, hogy összehasonlítsa a kriptovalutákba befektető és a hagyományos pénzügyi piacokon (pl. részvények, kötvények) befektető személyek kockázatvállalási hajlandóságát. Ez segít megérteni, hogy a kriptovalutákba történő befektetési döntés mennyiben tér el a hagyományos befektetési döntésektől.
4. Empirikus vizsgálat lefolytatása: A kutatás egyik legfontosabb célja, hogy kvantitatív és kvalitatív módszerekkel empirikus adatokat gyűjtsön, és ezeket elemzi a kockázatvállalás és a befektetési hajlandóság közötti kapcsolatról. A cél a statisztikai összefüggések kimutatása, amelyek megerősíthetik vagy cáfolhatják a hipotézist.

Összességében a kutatás célja egy átfogó kép kialakítása a kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba történő befektetési hajlandóság közötti kapcsolatról, valamint annak megértése, hogy milyen pszichológiai és pénzügyi tényezők motiválják a befektetőket ebben az új és gyorsan

változó piacban (Robbmond, 2022; Schoenherr Attorneys at Law, 2024; Investing in the Web, 2024).

1.4 A téma jelentősége:

A kriptovaluták a digitális pénznemek egy olyan formája, amelyek decentralizált hálózatokon működnek, általában blokklánc technológia segítségével. Elsőként a Bitcoin vált ismertté 2009-ben, amelyet Satoshi Nakamoto álnevet használó fejlesztő vagy fejlesztőcsoport hozott létre. Azóta a kriptovaluták piaca exponenciálisan növekedett, és ma már több ezer kriptopénz létezik, amelyek más más felhasználási célokat szolgálnak. Ezek közül néhány az Ethereum, Ripple (XRP), Litecoin, és számos egyéb „altcoin”. (Pénzcentrum, 2024)

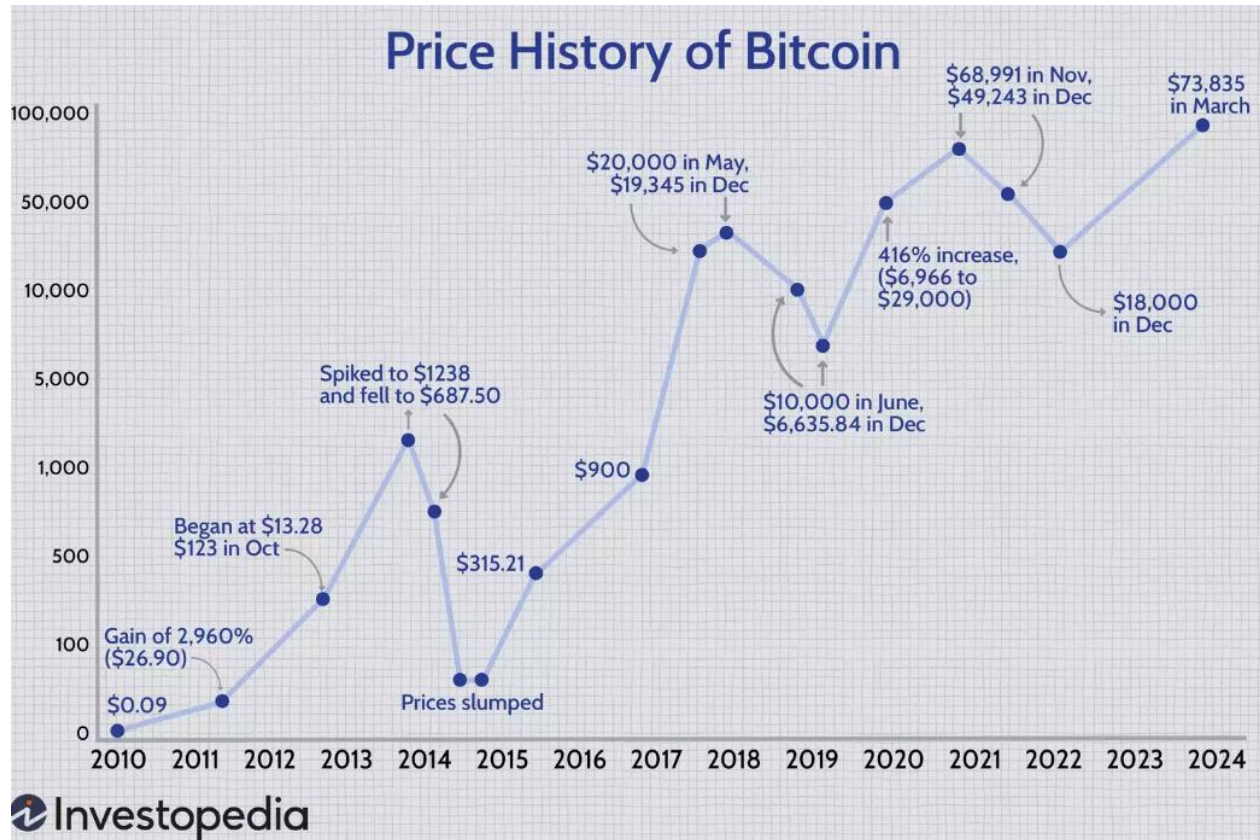
2. ábra: A Bitcoin (BTC), Ethereum (ETH), Litecoin (LTC) és Ripple (XRP) kriptovaluták árfolyam változása 2017 óta.

A kriptovaluták szerepe a pénzügyi piacokon

A kriptovaluták szerepe a pénzügyi piacokon sokrétű, és több dimenzióban is befolyásolják a hagyományos pénzügyi rendszereket.

1. Alternatív befektetési eszköz

A kriptovaluták fő vonzereje kezdetben az volt, hogy decentralizáltak, vagyis nincs szükségük központi hatóságok, például bankok vagy kormányok közvetítésére. A befektetők számára vonzóvá váltak, mint alternatív eszközosztály, mivel rendkívül magas hozamokat ígértek a hagyományos befektetési eszközökhöz képest. A Bitcoin például hatalmas növekedést mutatott az elmúlt évtizedben, amely egy közel 74 000 dolláros csúcsot ért el. (CoinMarketCap, 2024; CoinGecko, 2024).

3. ábra: A Bitcoin árfolyam változása(2010–2024)

2. Decentralizált pénzügyek (DeFi)

A decentralizált pénzügyi rendszerek (DeFi) a kriptovaluták egyik legnagyobb innovációja. A DeFi lényege, hogy különféle pénzügyi szolgáltatásokat kínál bankok és közvetítők nélkül. Ezek a szolgáltatások magukban foglalják a hitelezést, hitelfelvételt, kereskedést és biztosításokat, amelyek mind blokkláncok segítségével működnek. Az Ethereum hálózaton futó okosszerződések például lehetővé teszik a pénzügyi tranzakciókat automatikusan végrehajtó programokat, ami csökkenti a költségeket és növeli a transzparenciát. (Pénzcentrum, 2024)

3. Kereskedelmi eszköz és fizetési forma

A kriptovalutákat egyre több vállalat fogadja el fizetési módként. A nagy nemzetközi cégek, mint például a Tesla, és számos kisvállalkozás is kísérletezett a Bitcoin és más kriptopénzek elfogadásával termékeikért vagy szolgáltatásaikért cserébe. Ezzel párhuzamosan kialakultak olyan kriptotőzsdék (pl. Binance, Coinbase), ahol a felhasználók hagyományos pénzt válthatnak kriptovalutákra, illetve kereskedhetnek velük.

4. Infláció elleni védekezés és biztonság

Néhány befektető a kriptovalutákat infláció elleni védelemként kezeli, különösen olyan gazdaságokban, ahol a helyi pénz instabil vagy magas inflációval küzd. A kriptovaluták, különösen a Bitcoin, korlátozott kínálata miatt (21 millió Bitcoinra van korlátozva a kibocsátás) sokan az arany digitális megfelelőjének tartják, mint értékmegőrző eszközt.

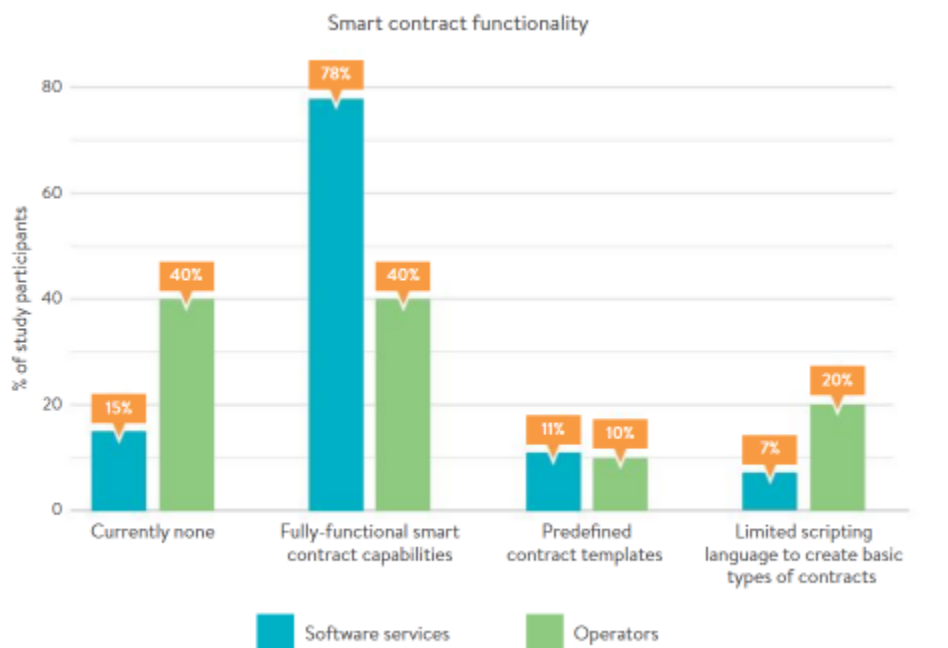
5. Tokenizáció és NFT piacok

A kriptovaluták technológiája lehetővé tette az NFT-k (non-fungible tokenek) térnyerését, amelyek egyedi digitális javak tulajdonjogát jelölik. Ezek az eszközök forradalmasították a művészeti piacokat és a digitális tartalom kereskedelmét, mivel a blokklánc biztosítja a tulajdonjog nyilvántartását és transzparenciáját. (Pénzcentrum, 2024)

A gyors növekedés okai:

1. Technológiai innováció

A blokklánc-technológia a kriptovaluták alapja, amely forradalmasította az adatbiztonságot és a pénzügyi tranzakciók nyomon követhetőségét. Az olyan fejlesztések, mint az Ethereum által biztosított okosszerződések, új felhasználási területeket nyitottak meg a pénzügyi szolgáltatások, a jogi szerződések és az egyedi digitális javak (NFT-k) terén.

4. ábra: Okosszerződés-funkcionalitása

2. Szabályozói rugalmasság

A kriptovaluták kezdeti gyors növekedéséhez az is hozzájárult, hogy sok országban hiányzott a szigorú szabályozás. Ez lehetővé tette a startupok számára, hogy gyorsan növekedjenek és innovatív megoldásokat fejlesszenek ki, miközben a szabályozói hatóságok igyekeztek felzárkózni. Az utóbbi években egyre több ország próbálja szabályozni a kriptovalutákat, hogy biztosítsa a piac stabilitását és a felhasználók védelmét.

3. Likviditás és hozzáférés

A kriptovaluták piaca rendkívül likvid, és bárki számára könnyen hozzáférhető, aki rendelkezik internettel és okostelefonnal. Ez jelentősen bővítette a potenciális felhasználók körét, különösen a fejlődő piacokon, ahol a hagyományos pénzügyi infrastruktúra kevésbé fejlett. Az online tőzsdéken

történő kereskedés könnyű elérhetősége lehetővé tette a globális befektetők számára, hogy gyorsan hozzáférjenek a piacokhoz.

4. FOMO (Fear of Missing Out) és spekuláció

A kriptovaluták volatilitása gyakran vezetett spekulációhoz, amelyet a FOMO, vagyis a kimaradás félelme erősített. Amikor a kriptovaluták árai gyorsan emelkedtek, sokan úgy érezték, hogy be kell lépniük a piacra, hogy ne maradjanak le a gyors nyereségekről. Ez tovább hajtotta a keresletet és az árfolyamok növekedését.

5. ábra: FOMO

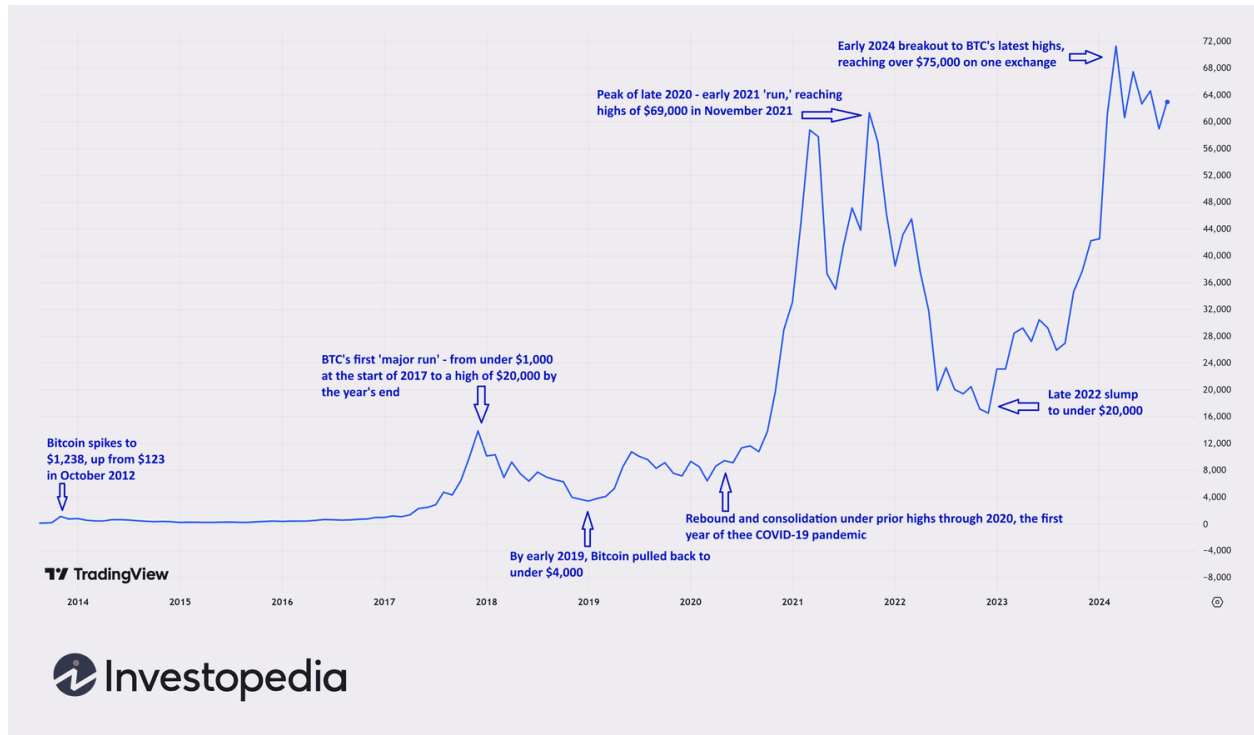
A gyors növekedés ellenére a kriptovaluták előtt még számos kihívás áll. A legnagyobb problémák közé tartoznak:

- Szabályozási bizonytalanság: A kormányok még mindig próbálják kitalálni, hogyan szabályozzák hatékonyan a kriptovalutákat.
- Volatilitás: A kriptopiac híres az árfolyamok extrém ingadozásáról, ami kockázatot jelent a befektetők számára.
- Biztonsági kérdések: A hackerek és csalók gyakran célpontjai a kriptovaluta-tőzsdéknek és pénztárcáknak.

Jövőkép

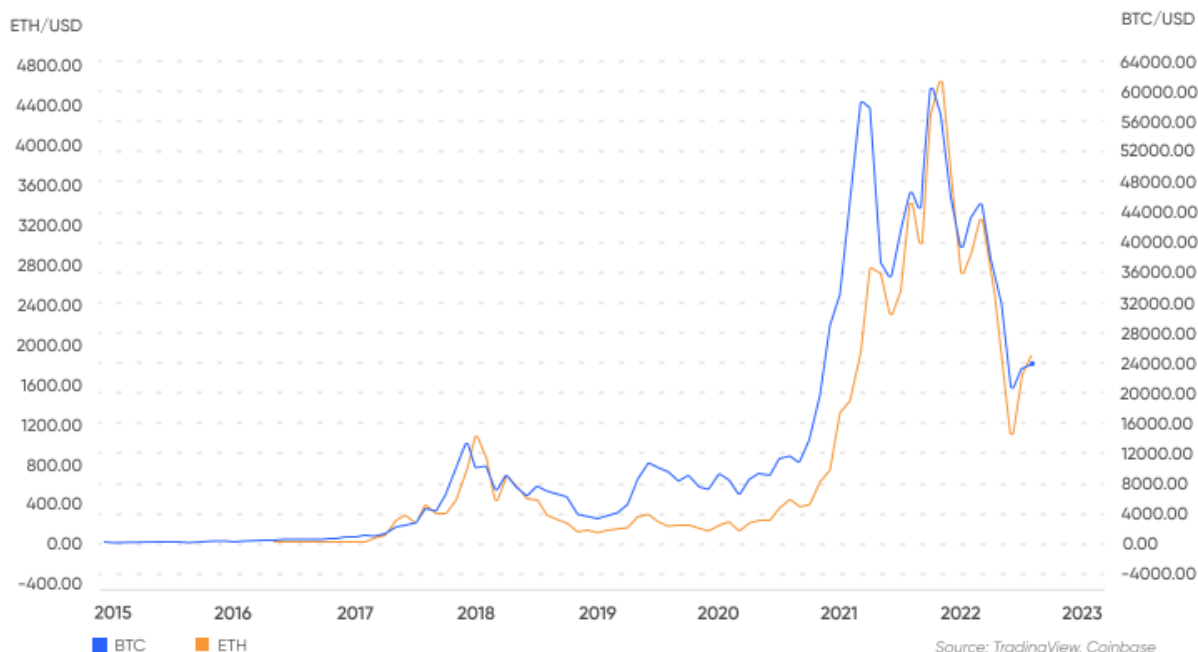
A kriptovaluták szerepe a globális pénzügyi rendszerben valószínűleg tovább növekszik, különösen ahogy az intézményi befektetők is egyre nagyobb mértékben vesznek részt a piacon. Az olyan technológiai újítások, mint a central bank digital currencies (CBDC), szintén erősíthetik a kriptoeszközök integrációját a hagyományos pénzügyi világba.

Összefoglalva, a kriptovaluták gyors növekedése és szerepe a pénzügyi piacokon alapvetően átalakítja azt, ahogyan az emberek befektetnek, kereskednek és használják a pénzügyi szolgáltatásokat, de ugyanakkor számos kihívás és bizonytalanság is fennáll a jövőbeli fejlődés tekintetében. (World Economic Forum, 2023; Portfolio, 2024)

6. ábra: A Bitcoin árfolyamának története

BTC vs ETH: historical price performance

7. ábra: A Bitcoin (BTC) és az Ethereum (ETH) árfolyamának történelmi alakulása.

2.SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1. A Kockázatviselési Hajlandóság Definíciója: Pszichológiai és Pénzügyi Aspektusok

A kockázatviselési hajlandóság, vagy kockázatvállalási hajlandóság (angolul "risk tolerance"), az egyén azon képességét és hajlandóságát jelenti, hogy elfogadjon bizonyos fokú kockázatot, különösen olyan helyzetekben, ahol a kimenetel bizonytalan, de potenciálisan nagy haszonnal járhat. Ez a fogalom különösen fontos a pénzügyi döntéshozatal és befektetések területén, de pszichológiai szempontból is mélyen gyökerezik az egyén személyiségében, attitűdjeiben és kognitív feldolgozásában.

1. A kockázatviselési hajlandóság pszichológiai aspektusai

A pszichológia szemszögéből a kockázatvállalás szorosan összefügg az egyéni személyiségjegyekkel, érzelmi stabilitással és azzal, hogyan érzékeli és értékeli valaki a bizonytalanságot és a lehetséges negatív kimeneteket. Több kutatás is megvizsgálta, hogy az emberek hogyan dolgozzák fel a kockázatos helyzeteket, és mely tényezők befolyásolják azt, hogy valaki hajlandó-e kockázatot vállalni.

a) Személyiségjegyek és kockázatvállalás

Több pszichológiai kutatás azt mutatja, hogy bizonyos személyiségjegyek közvetlenül befolyásolják az egyén kockázatvállalási hajlandóságát. Például a Big Five (Öt Nagy) személyiségmodell alapján az extravertizáció és a nyitottság pozitív korrelációban áll a kockázatvállalási hajlandósággal, míg a neuroticitás vagy érzelmi instabilitás negatív összefüggést mutat. Az extravertált egyének hajlamosabbak nagyobb kockázatokat vállalni, mivel általában keresik az izgalmat és a stimuláló élményeket, míg a neurotikus emberek hajlamosak elkerülni a bizonytalan helyzeteket a szorongás és félelem miatt.

b) Kognitív tényezők és döntéshozatal

A kockázatvállalás mögött álló kognitív folyamatok is fontos szerepet játszanak. A döntési elméletek (pl. várható haszon elmélet, kognitív torzítások) azt sugallják, hogy az emberek gyakran intuitív módon, heurisztikák alapján döntenek a kockázatos helyzetekben, ami nem mindig racionális. Például a veszteségkerülés (loss aversion) elmélete szerint az emberek nagyobb súlyt helyeznek a potenciális veszteségekre, mint a nyereségekre, így kevésbé hajlandók kockázatot vállalni, ha veszteség lehetősége fenyeget. Ugyanakkor az optimista vagy túlzottan magabiztos emberek hajlamosak alulbecsülni a kockázatokat, és túlzottan nagy kockázatokat is vállalhatnak.

c) Érzelmi állapot és kockázatvállalás

A pillanatnyi érzelmi állapot is jelentős befolyással van a kockázatvállalási hajlandóságra. A pozitív érzelmi állapotban lévő emberek nagyobb valószínűséggel vállalnak kockázatot, míg a negatív érzelmek, mint a szorongás vagy a félelem, csökkentik a kockázatvállalás mértékét. Az úgynevezett "affektív hatások" közvetlenül befolyásolhatják a döntéshozatali folyamatot, hiszen az érzelmek alakítják az egyén észlelését a kockázat nagyságáról és a lehetséges kimenetelekről.

2. A kockázatviselési hajlandóság pénzügyi aspektusai

A kockázatvállalási hajlandóság a pénzügyi tervezés és befektetések alapvető tényezője. Minden pénzügyi döntés tartalmaz bizonyos fokú kockázatot, hiszen a jövőbeli események kimenetele soha nem biztos. A kockázatot pénzügyi értelemben gyakran a befektetések volatilitása, a lehetséges veszteségek mértéke és az azzal járó bizonytalanság alapján értékelik.

a) Kockázatviselési hajlandóság és befektetési döntések

A pénzügyi döntéshozók hajlandósága kockázatot vállalni befolyásolja a portfóliójuk összetételét, valamint a különböző eszközosztályok választását. Azok, akik magasabb kockázatviselési hajlandósággal rendelkeznek, általában nagyobb arányban fektetnek be részvényekbe, ingatlanokba,

vagy akár spekulatív eszközökbe, mint például kriptovalutákba, mivel ezen befektetések nagyobb potenciális hozamot kínálnak, ugyanakkor nagyobb volatilitással és veszteségkockázattal is járnak. Ezzel szemben az alacsonyabb kockázatviselési hajlandósággal rendelkező egyének inkább alacsony kockázatú befektetéseket, például kötvényeket, pénzügyi eszközöket vagy bankbetéteket választanak.

b) Kockázat-hozam kompromisszum

A pénzügyi világban a kockázat és a hozam közötti kompromisszum alapvető kérdés. A magasabb kockázatot vállalók általában nagyobb nyereségre számítanak, míg az alacsony kockázatú befektetéseket keresők általában kisebb, de stabilabb hozamokra törekednek. A kockázatviselési hajlandóság így meghatározó szerepet játszik abban, hogy az egyén milyen típusú befektetéseket választ és hogyan tervezi a pénzügyi jövőjét.

c) Piaci ciklusok és kockázatvállalás

A pénzügyi piacok ciklikussága szintén befolyásolhatja a kockázatvállalási hajlandóságot. Például egy hosszabb bikapiaci időszak alatt a befektetők hajlamosabbak több kockázatot vállalni, mivel a múltbeli nyereségek bizalmat és optimizmust keltenek. Ezzel szemben egy medvepiaci időszak során, amikor a piac zuhan, az emberek általában elkerülik a kockázatos befektetéseket, mivel félnek a további veszteségektől. Ez a jelenség a viselkedési pénzügyek területén a "pro-ciklikus kockázatvállalás" néven ismert, amely a befektetők irracionális viselkedésére utal a piaci ciklusok hatására (World Economic Forum, 2021).

d) Befektetői típusok

Az egyének kockázatvállalási hajlandóságától függően különböző befektetői típusokat különböztethetünk meg:

- **Konzervatív befektetők:** Alacsony kockázatvállalási hajlandóság jellemzi őket, és inkább az alacsonyabb hozamot kínáló, de stabilabb befektetéseket választják. Fő céljuk a vagyon megőrzése.
- **Mérsékelt kockázatvállalók:** Kiegyensúlyozott portfóliót alakítanak ki, amely részvényeket és kötvényeket egyaránt tartalmaz. Hozamra törekednek, de egy bizonyos mértékű biztonságot is elvárnak.
- **Kockázatkeresők:** Magas kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek, és hajlandóak magas volatilitású eszközökbe fektetni a potenciálisan nagy hozam érdekében.

3. Korábbi kutatások és elméletek áttekintése

Számos elmélet és kutatás foglalkozik a kockázatvállalás kérdésével, különösen a pszichológia és a pénzügyek metszetében.

a) Várható haszon elmélet (Expected Utility Theory)

A klasszikus közgazdasági elméletek, mint a várható haszon elmélet, azt feltételezik, hogy az egyének racionális döntéshozók, akik megpróbálják maximalizálni a várható hasznot a döntéseik során. Ezen elmélet szerint az emberek különböző kockázati helyzeteket értékelnek, és választásukat a várható nyereségek és veszteségek súlyozott átlagának függvényében hozzák meg.

b) Kilátáselmélet (Prospect Theory)

A Daniel Kahneman és Amos Tversky által kifejlesztett kilátáselmélet megkérdőjelezi a várható haszon elmélet racionális döntéshozatalát, és hangsúlyozza, hogy az emberek döntéseik során gyakran irracionálisan viselkednek. A kilátáselmélet szerint az emberek nagyobb súlyt helyeznek a veszteségek elkerülésére, mint a nyereségek elérésére, és gyakran a valószínűségek torzított észlelését alkalmazzák.

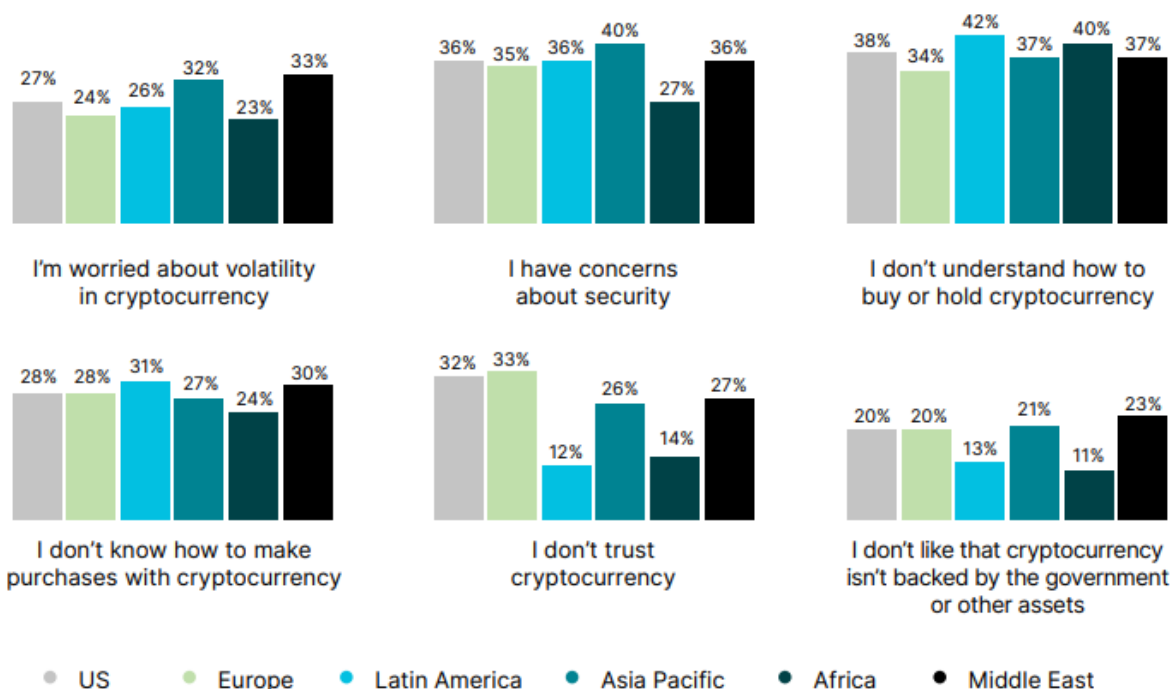
c) Viselkedési pénzügyek (Behavioral Finance)

A viselkedési pénzügyek területe számos pszichológiai tényezőt vizsgál, amelyek befolyásolják a befektetési döntéshozatalt. Ezek közé tartoznak a kognitív torzítások, mint például a túlzott önbi-zalom, a veszteségkerülés, és a piaci hangulat hatásai, amelyek mind befolyásolják a befektetők kockázatvállalási hajlandóságát.

Összegzés

A kockázatviselési hajlandóság egy komplex fogalom, amelyet pszichológiai és pénzügyi tényezők egyaránt befolyásolnak. Az egyéni személyiségjegyek, érzelmi állapot, kognitív torzítások, valamint a piaci környezet mind hozzájárulnak ahhoz, hogy valaki hogyan reagál a kockázatos helyzetekre. A pénzügyi döntéshozatal során a kockázatvállalás jelentős szerepet játszik abban, hogy az egyén milyen típusú befektetéseket választ, és hogyan kezeli a bizonytalanságot.

Why haven't you ever bought cryptocurrency?

8. ábra: Miért nem vásároltak még kriptovalutát az emberek különböző régiókban?

2.2 Kriptovaluták mint befektetési eszköz

1. Bevezetés a kriptovaluták világába

A kriptovaluták (például Bitcoin, Ethereum, Ripple, stb.) digitális vagy virtuális pénzek, amelyek kriptográfiát használnak a tranzakciók biztosítására. A kriptovaluták decentralizált rendszeren alapulnak, amely lehetővé teszi a központi bankok és pénzügyi intézmények közvetítése nélküli tranzakciókat. A legismertebb és legelső kriptovaluta a Bitcoin, amelyet 2009-ben hozott létre egy ismeretlen fejlesztő vagy fejlesztőcsoport Satoshi Nakamoto álnéven.

A kriptovaluták egyedi vonása, hogy blockchain technológiát használnak, amely egy nyilvános, decentralizált adatbázis minden tranzakció tárolására. Ez lehetővé teszi a transzparens és biztonságos ügyleteket, anélkül, hogy harmadik fél, például banki szereplők felügyelnék azokat.

Piaci becslések szerint Magyarországon már mintegy 200 ezer ügyfél rendelkezik virtuális kriptoeszközökkel (a legtöbben valószínűleg Bitcoin-nal) és köt azokkal ügyleteket kereskedési

platformokon (kriptotőzsdéken, pl. a Binance). A befektetők köre folyamatosan növekszik. (Magyar Nemzeti Bank, 2024)

2. A kriptovaluták piaca

2.1. Növekedés és piaci trendek

Az utóbbi években a kriptovaluták piaca robbanásszerű növekedést mutatott. 2021-2022 között például a kriptovaluták piaci kapitalizációja meghaladta a 3 billió dollárt, ami világosan mutatja a befektetői érdeklődés drámai növekedését. Az olyan eszközök, mint a Bitcoin vagy az Ethereum, befektetési szempontból vonzóvá váltak, mivel jelentős hozamot produkáltak rövid idő alatt.

Azonban fontos megjegyezni, hogy a kriptovaluták piaca rendkívül dinamikus, folyamatosan változik és gyorsan fejlődik. Számos új technológiai fejlesztés és innováció zajlik a piacon, mint például a DeFi (decentralizált pénzügyek), NFT-k (nem helyettesíthető tokenek) és az okos szerződések.

Magyarországon a befektetési hajlandóságot nagyban befolyásolja a rendelkezésre álló pénzügyi források hiánya, különösen a fiatalok körében, akik kevesebb anyagi tartalékkal rendelkeznek. A kriptovalutákkal kapcsolatban a magyarok többsége inkább hosszú távú, magas kockázatú befektésként tekint ezekre, nem pedig mindennapi fizetőeszközként. Egy további érdekes adat, hogy a megkérdezettek csupán 1%-a tekinti elsődleges bevételi forrásának a kriptovalutát, míg 73%-uk inkább kisebb, 50 ezer forint alatti összegeket fektetne be (Economx.hu, 2024; Digital Hungary, 2023).

Amikor a különböző országok kriptovaluta-befektetésekhez kapcsolódó kockázatvállalási attitűdjeit hasonlítjuk össze, több fontos következtetés vonható le a legfrissebb kutatásokból:

1. Kriptovaluta tulajdonlás régióként: Latin-Amerika, az Ázsiai-Csendes-óceáni térség és Afrika egyes részei mutatják a legmagasabb kriptovaluta-elfogadottsági szintet, amit főként gazdasági instabilitás és a fiatalabb, technológiailag jártas népesség hajt. Például Brazíliában a kriptovaluta-tulajdonosok 51%-a 2021-ben kezdett befektetni, ami jelentős kockázatvállalási attitűdöt mutat. Hasonló trendek figyelhetők meg Indiában és Hongkongban is (Gemini,2022).
2. Tulajdonlás internetfelhasználók körében: Azok az országok, ahol a legmagasabb az internetfelhasználók aránya, akik kriptovalutát birtokolnak, Törökország (27,1%), Brazília (20,6%), Indonézia (20,1%) és a Fülöp-szigetek (23,4%). Ezek a számok magas kockázatvállalási hajlandóságot

tükröznek ezen nemzetekben, amit gyakran gazdasági tényezők, például infláció vagy valutavolatilitás hajtanak (Investing in the Web, 2024).

Crypto Ownership by Country according to GWI

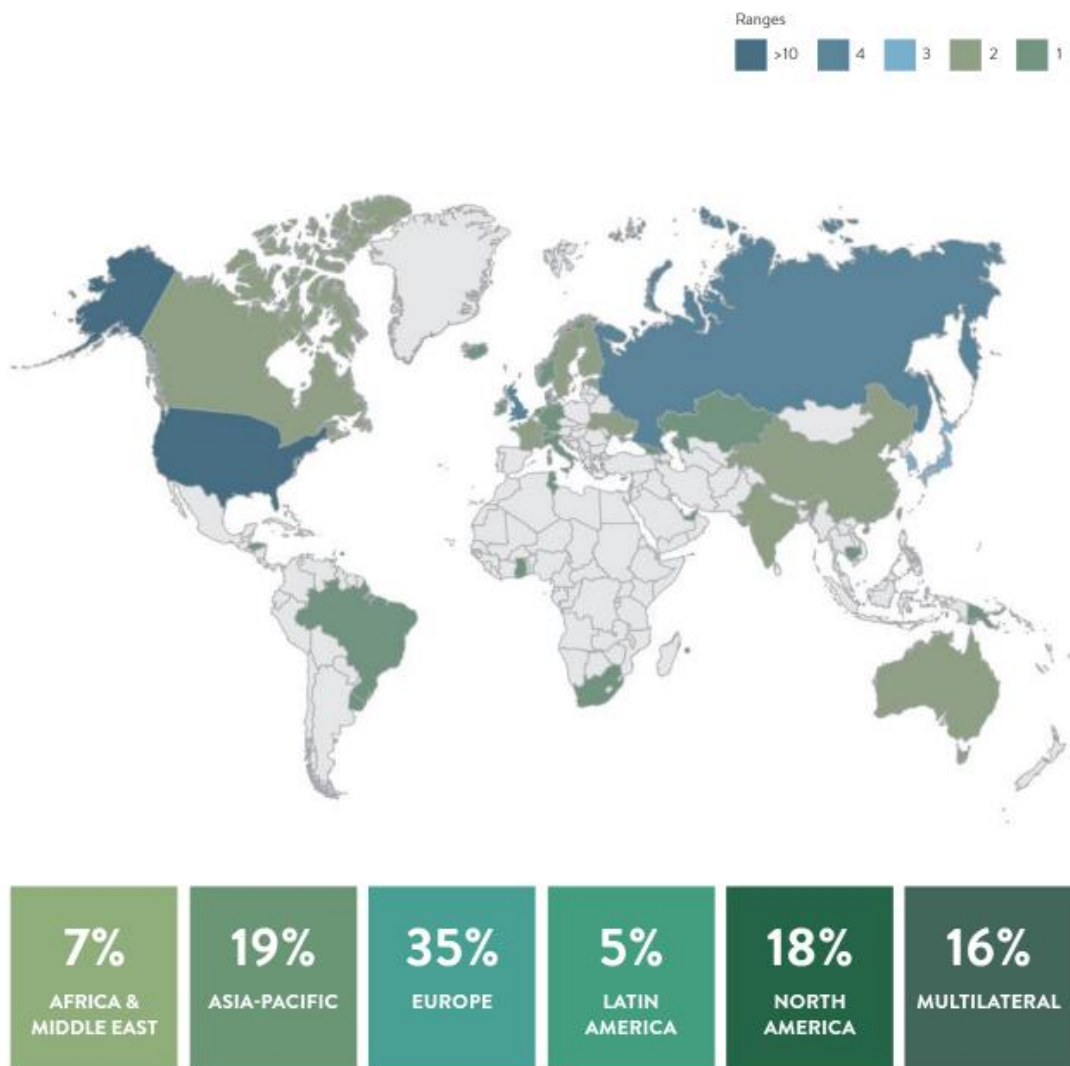
Rank	Country	% Crypto Ownership of Internet Users
1	IN India	16.80%
2	CN China	5.40%
3	US United States	13.80%
4	BR Brazil	20.60%
5	ID Indonesia	20.10%
6	TR Turkey	27.10%
7	PH Philippines	23.40%

9. ábra: Top 7 Kriptoaluta tulajdonlás országonként a GWI adatai alapján.

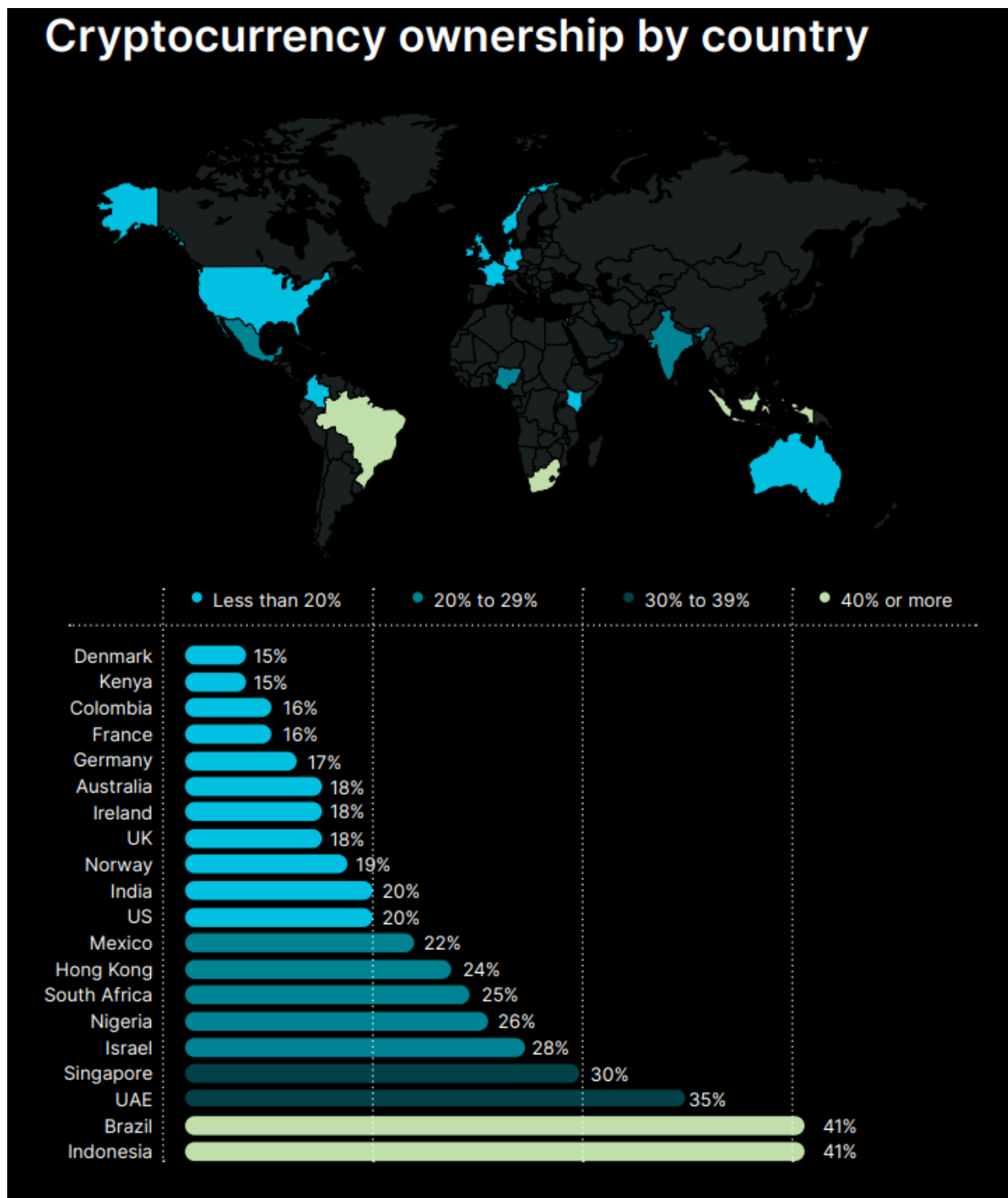
3. Globális kriptoaluta tulajdonlás: A TripleA jelentése szerint India vezeti a listát, ahol az internet-felhasználók 16,8%-a birtokol kriptoalutát, amit az Egyesült Államok (13,8%) és Kína (5,4%) követ. Ezek a magas számok a kockázatosabb, alternatív befektetési lehetőségek iránti növekvő érdeklődést tükrözik, különösen a gyors digitalizálódást átélő régiókban (Statista, 2022; (Trading Platforms, 2023; MDPI, 2023; Investing in the Web, 2024).

Ezek az eredmények azt mutatják, hogy azok a régiók, ahol volatilisabb gazdaságok, magasabb inflációs ráták vagy instabil valuták vannak, nagyobb kockázattűrést mutatnak a kriptoaluta-

befektetések terén, összehasonlítva a gazdaságilag stabilabb régiókkal, mint például Nyugat-Európa (Sa'diyah, Widagdo & Fitriarsi, 2024).

10. ábra: A blokklánc iránti érdeklődés és elterjedése régiók szerint.

11. ábra: A kriptovaluta-tulajdonosok aránya országonként

2.2. Piaci szereplők

A kriptovaluták piacának fő szereplői közé tartoznak:

- Befektetők: Magánszemélyek és intézmények, amelyek profitot remélnek az árfolyammozgásokból.
- Bányászok: Olyan egyének vagy szervezetek, amelyek számítási kapacitást használnak a kriptovaluták új egységeinek létrehozására (pl. Bitcoin-bányászat).
- Tőzsdék: Olyan platformok, mint a Binance, a Coinbase, ahol a kriptovaluták kereskedése zajlik.
- Szabályozó testületek: Kormányzati és pénzügyi szabályozók, amelyek megpróbálják a piacot ellenőrizni és szabályozni a pénzmosás és csalások megelőzése érdekében.

3. Volatilitás és árfolyamok

Az egyik legfontosabb és leggyakrabban használt grafikon, a Bitcoin vagy más kriptovaluták árfolyamának időbeli alakulását mutatja. Ez a grafikon segít megérteni a piac ciklikus viselkedését, valamint a befektetési kockázatokat. Sokan vonzónak találják a gyors nyereség lehetőségét, de ugyanakkor jelentős veszteségekkel is szembesülhetnek. Ha specifikus grafikonokra és statisztikákra van szükség, olyan pénzügyi elemző oldalak, mint a CoinMarketCap vagy a CoinGecko, részletes adatokat (például: piaci kapitalizáció, 24 órás volume, dominancia, utalási díjak, becsvágy és kapzsiság mérő) és valós idejű árfolyamokat kínálnak a különböző kriptovalutákról (CoinMarketCap, 2024); (CoinGecko, 2024). A kriptovaluták egyik legfontosabb sajátossága a magas volatilitás, ami rendkívüli árfolyamingadozásokat eredményez. A Bitcoin például gyakran 10-20%-os ingadozást mutat naponta, ami más pénzügyi eszközökhöz képest szokatlanul magas. Ennek több oka van:

3.1. Korlátozott likviditás

Bár a kriptovaluták piaca növekszik, még mindig alacsonyabb a likviditás a hagyományos eszközosztályokhoz képest, mint például az arany vagy a részvények. Egy viszonylag kis összegű tranzakció is jelentős árfolyammozgásokat eredményezhet.

3.2. Spekuláció és média hatása

A kriptovaluták árfolyamait gyakran befolyásolják a spekulációk, illetve a médiában megjelenő hírek. Például egy pozitív vagy negatív hír – akár egy technológiai fejlesztésről, akár egy szabályozási intézkedésről – jelentős hatással lehet az árfolyamokra. Például Elon Musk bejegyzései a Bitcoinnal, Dogecoinnal és további kriptovalutákkal kapcsolatban már rövid időn belül is jelentős árfolyam-emelkedést okoztak. (Forbes, 2020); (Portfolio.hu (2021))

3.3. Szabályozási bizonytalanságok

A kriptovalutákkal kapcsolatos szabályozás globálisan még kialakulatlan. A szabályozási környezet folyamatosan változik, és a szigorúbb szabályozások bevezetése, például Kínában vagy az Egyesült Államokban, jelentős árfolyameséseket eredményezhet.

4. Befektetési kockázatok

4.1. Piaci kockázat

A kriptovaluták magas volatilitása miatt az árfolyamok gyorsan és drámaian változhatnak, ami jelentős piaci kockázatot jelent. Egy befektető akár napokon belül elveszítheti a befektetett tőkéjének jelentős részét. A piaci ciklusok, mint a bika- és medvepiacok, különösen fontosak a kriptovaluta piacokon.

4.2. Technológiai kockázatok

Mivel a kriptovaluták technológiai alapú eszközök, a befektetők ki vannak téve az informatikai kockázatoknak, például a hacker támadásoknak vagy a technológiai hibáknak. Több nagy kriptovaluta tőzsdét értek már hackertámadások, amelyek során milliárd dollár értékű kriptovalutát loptak el.

4.3. Szabályozási kockázat

A szabályozási kockázat a kriptovaluták egyik legjelentősebb kihívása. Számos ország még mindig nem rendelkezik világos szabályozási keretekkel a kriptovalutákra vonatkozóan, és egy esetleges szigorúbb szabályozás akár az egész piacot megrengetheti. Különösen a pénzmosás elleni szabályozások és a kriptovaluták adózási kérdései jelentenek kockázatot.

- Magyarország a kriptoeszközökre vonatkozó szabályozását az Európai Unió Kriptoeszközök Piacai (MiCA= Union's Markets in Crypto-Assets) keretrendszeréhez igazítja, amelynek célja a fogyasztóvédelem és a pénzügyi stabilitás növelése. Ez a jogszabályi igazodás hatással lesz a kriptoeszközökkel foglalkozó szolgáltatókra és kibocsátókra, szigorúbb szabályokat vezetve be, ami csökkenti a kockázatvállalási magatartásokat, különösen a pénzügyi stabilitás kontextusában (Schoenherr Attorneys at Law,2024). A globális kriptovaluta-elfogadás és kockázatvállalási attitűdök tekintetében Magyarország fokozatosan elfogadja a digitális valutákat, amelyeket a magas kockázatú befektetések, a potenciális nyereségek és a pénzügyi befogadás befolyásolnak. A magyar szabályozási környezet az elmúlt években jelentősen fejlődött, a kriptovalutákhoz kapcsolódó nyereségek adóját 15%-ra csökkentve, ami kedvezőbb hozzáállást eredményezett a kriptovaluta-befektetések iránt (World Economic Forum,2021); (dailynewshungary.com,2023). Magyarország kriptovaluta-szabályozási frissítései egy óvatos, de előremutató hozzáállást tükröznek ebben a

gyorsan fejlődő szektorban, amely hasonló a más országokban, például Svájcban, Görögországban vagy Nigériában megfigyelhető szabályozási irányvonalakhoz. A magyarországi kriptovaluták piacán a felhasználók száma az előrejelzések szerint 2025-re eléri a 2,88 millió felhasználót. A kriptovaluták növekvő népszerűségét Magyarországon a digitális valutákat fizetési módként elfogadó helyi vállalkozások növekvő száma mutatja

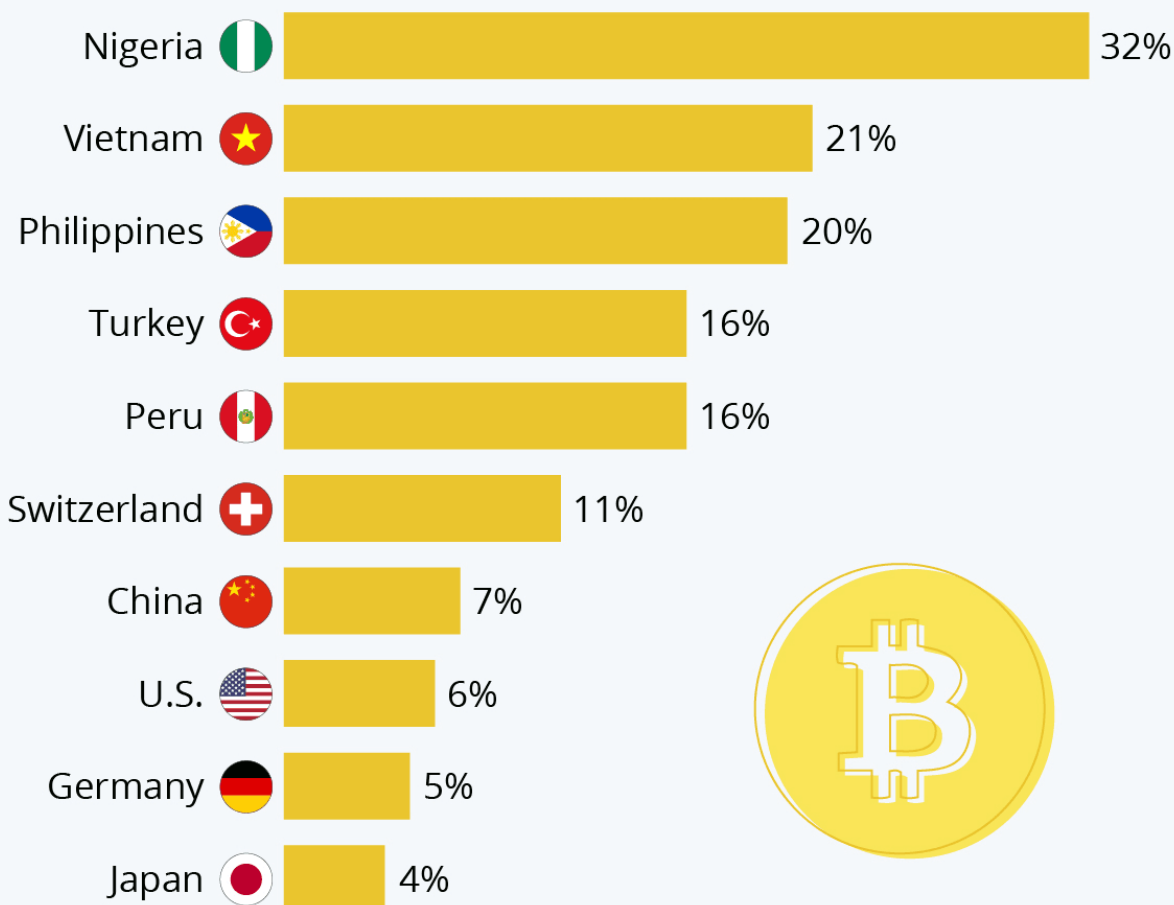
(Statista, 2022; Trading Platforms, 2023; MDPI, 2023; Statista, 2024; Schoenherr Attorneys at Law, 2024).

Country	Population Investing in Crypto	Population Investing in Traditional Assets
 Malta	10%	37%
 Sweden	10%	60%
 Greece	10%	11%
 Finland	9%	42%
 Hungary	8%	19%

12. ábra: A kriptovalutákba és hagyományos eszközökbe befektető lakosság aránya Magyarországon.

How Common Is Crypto?

Share of respondents in selected countries who said that they used or owned cryptocurrency (2020)

1,000-4,000 respondents per country

Source: Statista Global Consumer Survey

statista

13. ábra: Milyen gyakori a kripto használata az adott országokban?

4.4. Likviditási kockázat

A likviditási kockázat azt jelenti, hogy bizonyos kriptovaluták nehezen válthatók készpénzre, különösen a kisebb piaci kapitalizációjú altcoinok esetében. A likviditási problémák miatt nehezebb lehet gyorsan realizálni a nyereséget vagy minimalizálni a veszteségeket.

4.5. Befektetői kockázat

A kriptovaluta piac gyakran vonzza azokat a befektetőket, akik kevés tapasztalattal rendelkeznek a pénzügyi piacokon, és inkább rövid távú spekulációra törekednek. Ez növeli a piac instabilitását, hiszen a hirtelen pánikeladások vagy felvásárlások gyakoriak.

5. Előnyök és lehetőségek

5.1. Magas hozam lehetősége

A kriptovaluták vonzereje részben abban rejlik, hogy jelentős hozamot kínálnak rövid idő alatt. Az olyan kriptovaluták, mint a Bitcoin, sok esetben több száz százalékos növekedést értek el néhány hónap alatt. Ez különösen vonzóvá teszi az eszközt a kockázatot vállaló befektetők számára.

5.2. Diverzifikáció

A kriptovaluták olyan eszközosztályt képviselnek, amely nem feltétlenül korrelál a hagyományos piacokkal, mint például a részvényekkel vagy az ingatlanokkal. Ez lehetőséget nyújt a befektetőknek portfóliójuk diverzifikálására, csökkentve ezzel a portfólió kockázatát.

5.3. Decentralizáció és függetlenség

A kriptovaluták decentralizált jellege vonzóvá teszi őket azok számára, akik alternatívát keresnek a hagyományos pénzügyi rendszerekkel szemben. A közvetítők hiánya miatt a tranzakciók gyorsabbak és olcsóbbak lehetnek, különösen nemzetközi szinten. (Sa'diyah, Widagdo & Fitriari, 2024)

6. Összefoglalás

A kriptovaluták mint befektetési eszközök rendkívül vonzó lehetőségeket kínálnak, de komoly kockázatokkal is járnak. A piac volatilitása, a szabályozási bizonytalanságok és a technológiai kockázatok mind olyan tényezők, amelyeket a befektetőknek mérlegelniük kell. Bár a kriptovaluták magas hozamot kínálnak, csak azok számára ajánlottak, akik tisztában vannak ezekkel a kockázatokkal, és képesek kezelni a volatilis piacból adódó veszteségeket. (Pénzcentrum, 2024)

2.3 Korábbi kutatások összegzése: A kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba való befektetés kapcsolata

A kriptovaluták, mint például a Bitcoin, Ethereum és más digitális eszközök, az utóbbi években jelentős figyelmet kaptak, mind a pénzügyi szektorban, mind a tudományos kutatások terén. A kriptovalutákba való befektetés különösen izgalmas kutatási terület, mivel ezek a pénzügyi eszközök rendkívül volatilisek, és a hagyományos pénzügyi eszközökhöz képest nagyobb kockázattal járnak. Az egyének kockázatvállalási hajlandósága kiemelt szerepet játszik abban, hogy valaki befektet-e kriptovalutákba vagy sem. A következőkben a kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba való befektetés kapcsolatáról szóló korábbi kutatásokat tekintjük át.

1. A kockázatvállalási hajlandóság fogalma és szerepe

A kockázatvállalási hajlandóság (risk appetite) fogalma az egyén azon képességét és hajlandóságát takarja, hogy bizonytalan kimenetekkel járó döntéseket hozzon. E fogalom szorosan kapcsolódik a pénzügyi döntéshozatalhoz, hiszen minden befektetési döntés bizonyos mértékű kockázatot hordoz magában. A kockázatvállalás pszichológiai, gazdasági és társadalmi tényezők összessége, amely meghatározza, hogy egy egyén mennyire nyitott a kockázatok vállalására a pénzügyi világban.

A magyarok kriptovalutákkal kapcsolatos befektetési hajlandóságát illetően számos tényezőt figyelembe kell venni. A kriptovaluta-befektetők Magyarországon jellemzően a biztonságra és a könnyű használhatóságra helyezik a hangsúlyt. Az egyik kutatás szerint a magyarok közül sokan a Bitcoint (61%) részesítik előnyben, amit az Ethereum követ (45%). Az emberek 26%-a azért nem fektet be, mert nem tartja elég biztonságosnak a kriptovalutákat, míg 16%-uk adatvédelmi aggodalmak miatt óvatos. (Digital Hungary, 2023) ;(Economx, 2024)

2. Kriptovaluták: magas kockázatú eszközök

A kriptovaluták rendkívül volatilis, decentralizált és szabályozatlan pénzügyi eszközök, amelyek ára gyakran nagy mértékben és gyorsan változik. Ebből kifolyólag a kriptovalutákba való befektetés magas kockázatú tevékenységnek számít, amely vonzza a magas kockázattűrő képességű egyéneket. Az árfolyamok ingadozása mögött különböző tényezők állnak, például a piaci spekuláció, a szabályozói környezet változásai, valamint a technológiai újítások. Az ilyen dinamikus környezetben a kockázatvállalási hajlandóság különösen fontos szerepet játszik (Gemini, 2022; Investing in the Web, 2024).

3. Korábbi kutatások a kockázatvállalás és a kriptovaluta-befektetések kapcsolatáról

Az alábbiakban összefoglalom néhány releváns kutatás eredményeit, amelyek a kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba való befektetés közötti kapcsolatot vizsgálták.

3.1. Kockázatvállalás mint meghatározó tényező a kriptovaluta-befektetésekben

Számos kutatás kimutatta, hogy a kriptovalutákba fektetők általában nagyobb kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek, mint azok, akik hagyományos eszközökbe fektetnek, például részvényekbe vagy kötvényekbe. Egy 2020-ban publikált tanulmány azt találta, hogy a kriptovalutákba befektető egyének jellemzően magasabb kockázattűrő képességgel bírnak, és nagyobb valószínűséggel választanak volatilis eszközöket, mint a hagyományos befektetők. A kutatás arra a következtetésre jutott, hogy azok az egyének, akik magas kockázattűrő képességgel rendelkeznek, valószínűleg előnyben részesítik a kriptovalutákat a magas potenciális hozamok miatt, annak ellenére, hogy azok jelentős kockázatot hordoznak. (Robbemon, 2022; Sa'diyah, Widagdo & Fitriasisari, 2024).

3.2. Pszichológiai tényezők és kockázatvállalás

A pszichológiai tényezők szerepe szintén jelentős a kriptovaluta-befektetések esetében. A kockázatvállalási hajlandóság nem csak pénzügyi döntéshozatali preferencia, hanem pszichológiai állapot is. A tanulmányok azt mutatják, hogy azok az egyének, akik hajlamosak a magas kockázatú döntésekre, nagyobb valószínűséggel fektetnek be kriptovalutákba. Egy 2019-es tanulmány szerint a kriptovalutákba befektető egyének általában hajlamosak a szerencsejáték-viselkedésre, és vonzódnak a magas kockázatú, magas hozamú befektetésekhez. Ezzel szemben azok, akik alacsonyabb kockázattűréssel rendelkeznek, inkább kerülni fogják a kriptovalutákba történő befektetést.

3.3. Demográfiai tényezők és a kockázatvállalási hajlandóság

A demográfiai tényezők, például az életkor, a nem és az iskolázottság szintje is befolyásolják a kockázatvállalási hajlandóságot és a kriptovaluták iránti érdeklődést. Egy 2021-es kutatás szerint a fiatalabb generációk, különösen a millenniumi és Z generáció tagjai, nagyobb kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek, és nagyobb valószínűséggel fektetnek be kriptovalutákba. A kutatás azt is megállapította, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező egyének általában tisztában vannak a kriptovaluták kockázataival, de mégis nyitottak ezekre a befektetési lehetőségekre, mert tisztában vannak a technológiai és piaci újításokkal (Sa'diyah, Widagdo & Fitriasisari, 2024).

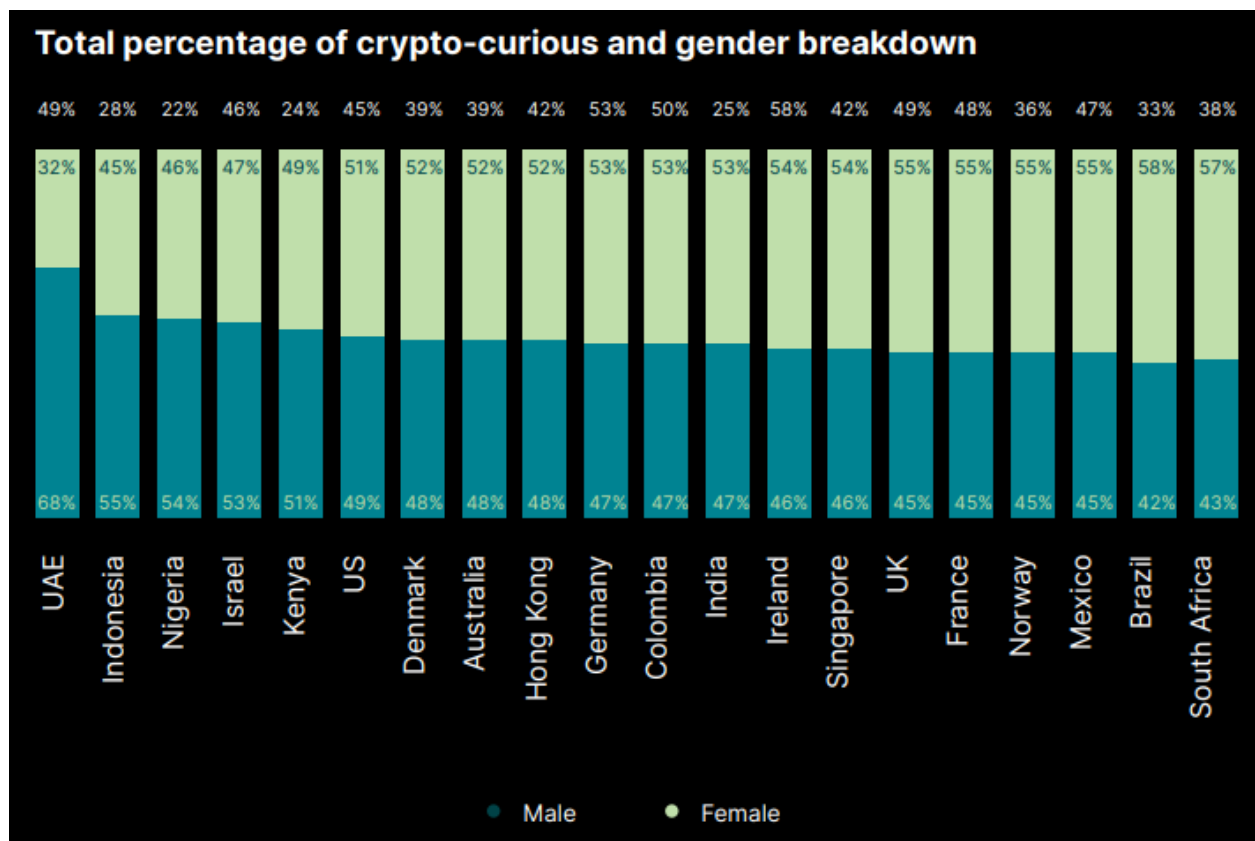
3.4. Technológiai affinitás és innovációs elfogadás

A technológiai innovációkkal kapcsolatos affinitás is szerepet játszik a kriptovalutákba való befektetés iránti hajlandóságban. Egy 2022-es tanulmány szerint azok az egyének, akik érdeklődnek az új technológiák iránt, különösen a blokklánc-technológia és a decentralizált pénzügyi rendszerek iránt, nagyobb valószínűséggel fektetnek be kriptovalutákba. Ezek az egyének általában magas kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek, mert a technológiai újítások elfogadásával járó kockázatokat is természetesnek tekintik.

4. Összegzés

A korábbi kutatások világosan rámutattak arra, hogy a kriptovalutákba való befektetést alapvetően befolyásolja az egyének kockázatvállalási hajlandósága. Azok az egyének, akik nagyobb kockázattűrő képességgel rendelkeznek, hajlamosabbak részt venni ezekben a magas volatilitással járó befektetési lehetőségekben. Emellett a demográfiai tényezők és a technológiai affinitás is befolyásolják a kriptovalutákba történő befektetés iránti hajlandóságot. Azonban a kriptovaluták viszonylagos újdonsága és a velük járó bizonytalanságok miatt további kutatások szükségesek a kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovaluta-befektetések közötti kapcsolat alaposabb megértéséhez.

Ezek a kutatások hozzájárulhatnak a befektetők viselkedésének jobb megértéséhez, és segíthetnek a befektetési stratégiák finomhangolásában, valamint a piaci szabályozások kialakításában (SpringerLink, 2023; Hayashi & Routh, 2024)

14. ábra: A kriptovaluták iránt érdeklődők aránya és nemek szerinti megoszlás országonként.

3. KUTATÁSI MÓDSZERTAN

3.1 Kutatási módszerek

A kutatási módszerek megfelelő kiválasztása és alkalmazása kulcsfontosságú annak érdekében, hogy a kutatás eredményei megbízhatóak és relevánsak legyenek. Ebben az esetben a kutatás három fő módszerre épül: kérdőíves felmérés, interjú és statisztikai elemzés. A kutatás célja a befektetők kockázatvállalási hajlandóságának és befektetési szokásainak feltárása. Az alábbiakban részletesen bemutatom mindkét módszert, a kutatási folyamatot, az adatgyűjtést, az adatok feldolgozását és elemzését.

Kérdőíves felmérés

A kérdőíves felmérés egy kvantitatív adatgyűjtési módszer, amely lehetővé teszi, hogy a kutató strukturált kérdéseken keresztül adatokat gyűjtsön a válaszadók egy csoportjától. A kutatás során alkalmazott kérdőív összeállítása és a minta kiválasztása alapvető fontosságú, hogy releváns információkat kapjunk a befektetők kockázatvállalási hajlandóságáról és befektetési szokásairól.

1. Kérdőív összeállítása, Interjú összeállítása

A kérdőív összeállítása során kiemelt fontosságú, hogy a kutatási kérdések és célok egyértelműen tükröződjének a kérdésekben. A kérdőív kérdései elsősorban a befektetők kockázatvállalási hajlandóságára és befektetési szokásaikra fókuszálnak. A kérdőív mellett az interjú összeállítása is kulcsfontosságú, mivel az interjúk során további mélyreható, kvalitatív adatokat gyűjthetünk, melyek kiegészíthetik a kérdőív eredményeit.

Kérdőív fő területei:

1. Kockázatvállalási hajlandóság:

- A kérdések célja a befektetők kockázatvállalási hajlandóságának felmérése.
- Példák:
 - Hogyan reagálnak a befektetők a piaci ingadozásokra?
 - Milyen típusú befektetéseket preferálnak (kockázatos vagy biztonságos)?
 - Milyen tényezők befolyásolják döntéseiket (pl. gazdasági helyzet, saját pénzügyi helyzet)?

Megoldás: Zárt végű kérdésekkel és Likert-skálával mérhetjük a válaszadók hozzáállását különböző piaci helyzetekhez, hogy ezek később kvantitatív elemzésekben könnyen feldolgozhatók legyenek.

2. Befektetési szokások:

- A kérdések célja a befektetési preferenciák és szokások feltérképezése.
- Példák:
 - Milyen befektetési eszközöket választanak (részvények, kötvények, ingatlan, stb.)?
 - Milyen időtávban gondolkodnak a befektetéseik során?
 - Mennyire fontos számukra a diverzifikáció?

Megoldás: Ezekhez a kérdésekhez szintén zárt végű válaszlehetőségeket kínálhatunk, ahol a válaszadók különböző befektetési eszközök vagy időtávok közül választhatnak.

Interjúkérdések összeállítása:

Az interjú célja a kérdőíves adatgyűjtés kiegészítése, hogy mélyebb betekintést nyújtson a befektetők döntései mögött álló tényezőkbe, motivációkba és érzelmi reakciókba.

1. Kockázatvállalási hajlandóság:

- „Meséljen egy olyan esetről, amikor jelentős piaci ingadozásokkal szembesült! Hogyan befolyásolta ez a befektetési döntéseit?”
- „Milyen típusú befektetéseket tart a legvonzóbbnak, és miért?”

2. Befektetési szokások:

- „Miért döntött úgy, hogy az Ön által választott befektetési eszközökre összpontosít?”
- „Milyen stratégiát követ a portfóliója diverzifikációja során?”

Az interjúk során nyitott kérdéseket érdemes alkalmazni, amelyek lehetőséget adnak a válaszadónak arra, hogy szabadon fejtsék ki véleményüket és megosszák személyes tapasztalataikat. Az interjúk végén egy összegző kérdést is érdemes feltenni, amely lehetőséget ad arra, hogy a válaszadók összefoglalják a legfontosabbnak tartott szempontjaikat.

Az interjú és a kérdőív módszerek kombinációját azért választottam, mert így a kutatás átfogóbb képet adhat a befektetők viselkedéséről és szokásairól. A kérdőív segítségével kvantitatív adatokat gyűjthetünk, amelyek lehetővé teszik a statisztikai elemzést, míg az interjúk kvalitatív oldalról biztosítanak mélyebb betekintést a válaszadók motivációiba és döntéshozatali folyamataiba. E két módszer együttes alkalmazása lehetővé teszi, hogy a kutatás alaposabban és részletesebben megvilágítsa a befektetői magatartást. (Géring, Király és Fűzi, 2019; Robbmond, 2022)

2. Minta kiválasztása

A kutatási mintavétel célja, hogy a lehető legreprezentatívabb képet nyújtsa a befektetők egy adott populációjáról. Ehhez először meg kell határozni a célcsoportot, amely lehet például magánbefektetők vagy intézményi befektetők.

- **Mintanagyság:** A megfelelő mintanagyság kiválasztása fontos a statisztikai megbízhatóság biztosításához. Minél nagyobb a minta, annál pontosabban tükrözi a teljes populáció kockázatvállalási és befektetési szokásait.
- **Mintavételi eljárás:** Lehetőség van véletlen mintavételre, amely statisztikai szempontból a legjobban biztosítja a reprezentativitást, vagy rétegzett mintavételre, ahol a mintát meghatározott szempontok (pl. életkor, jövedelem, befektetési tapasztalat) szerint osztályozzuk (Géring, Király és Fűzi, 2019)

3. Adatgyűjtés

Az adatgyűjtés kérdőív segítségével történik, amelyet a válaszadók kitölthetnek online vagy papíralapon. Az online kérdőívek előnye, hogy gyorsan és nagyobb mintán lehet adatokat gyűjteni, illetve könnyebben kezelhetők a válaszok. A kérdőívet érdemes előtesztelni (pilot study), hogy megbizonyosodjunk arról, hogy a kérdések érthetőek és mérik a kívánt jellemzőket. Online kérdőív során fog történni az adatgyűjtés ez esetben.

Statisztikai elemzés

Az adatok statisztikai elemzése a kutatási folyamat következő lépése, amely lehetővé teszi, hogy az összegyűjtött adatokból érvényes következtetéseket vonjunk le. Az elemzés célja, hogy feltárjuk a kockázatvállalási hajlandóság és a befektetési szokások közötti összefüggéseket, illetve hogy meghatározzuk a befektetők különböző szegmenseinek jellemzőit.

1. Deszkriptív statisztikák

Első lépésként a kutatók deszkriptív statisztikai módszerekkel összegzik az adatokat. Ez a következőket foglalhatja magában:

- **Átlag, medián, szórás:** Ezek a mutatók segítenek megérteni a válaszadók általános jellemzőit, például átlagos kockázatvállalási hajlandóságukat vagy a befektetési eszközök megoszlását.
- **Frekvenciaelemzés:** Ez a módszer arra ad választ, hogy egy adott válaszlehetőséget milyen gyakorisággal választottak a válaszadók, például milyen gyakran választják a magas kockázatú befektetéseket a különböző csoportokban. (Géring, Király és Fűzi, 2019)

2. Korrelációs elemzés

A korrelációs elemzés segítségével vizsgálható, hogy a különböző változók, például a kockázatvállalási hajlandóság és a befektetési szokások közötti kapcsolat milyen erős és milyen irányú. Például, ha valaki hajlamos a magas kockázat vállalására, az befolyásolja-e a részvények preferálását vagy az ingatlanba történő befektetést. A korrelációs hőtérkép leolvasása során az egyes

tényezők közötti kapcsolat erősségét és irányát vizsgáljuk. A hőtérkép cellái színekkel és számokkal jelzik, hogy két tényező között milyen szoros az összefüggés. Íme, hogyan kell értelmezni:

Számok:

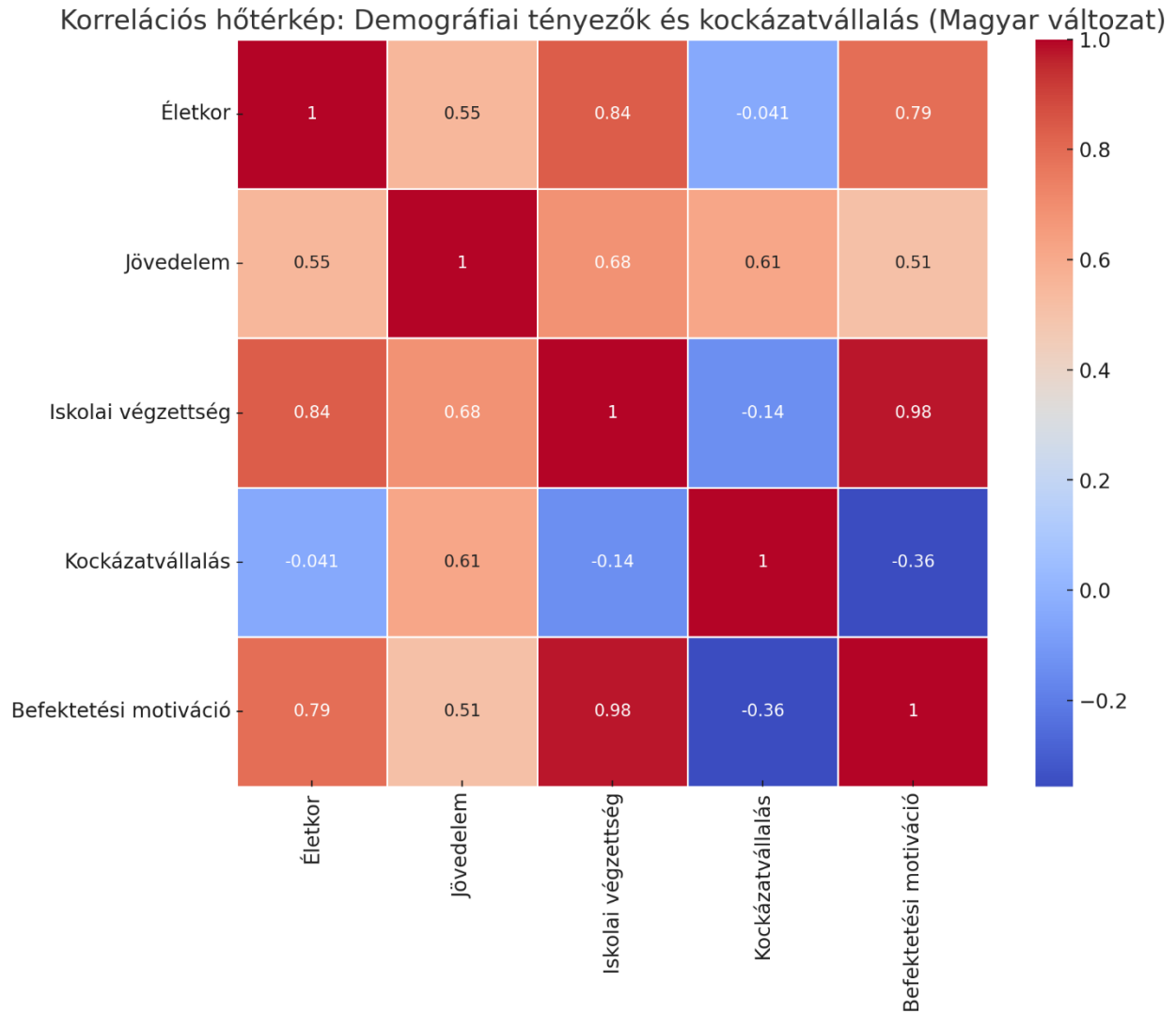
- 1.0: Tökéletes pozitív korreláció. Ha az egyik változó nő, a másik is nő.
- 0: Nincs korreláció. A két változó között nincs kapcsolat.
- -1.0: Tökéletes negatív korreláció. Ha az egyik változó nő, a másik csökken.

Színek:

- Piros szín: Pozitív korrelációt jelent (minél erősebb a piros, annál szorosabb a pozitív kapcsolat).
- Kék szín: Negatív korrelációt jelöl (minél sötétebb a kék, annál erősebb a negatív kapcsolat).
- Világos színek: Gyenge vagy semleges kapcsolatot jelölnek.

Példák a hőtérképről:

- Életkor és Befektetési motiváció (0.79): Erős pozitív korreláció van, vagyis az idősebb emberek nagyobb valószínűséggel motiváltak a befektetésekre.
- Iskolai végzettség és Befektetési motiváció (0.98): Ez egy szinte tökéletes pozitív korreláció, ami azt jelenti, hogy minél magasabb valakinek az iskolai végzettsége, annál inkább motivált a befektetésekre.
- Kockázatvállalás és Befektetési motiváció (-0.36): Gyenge negatív korreláció, tehát akik nagyobb mértékben vállalnak kockázatot, kevésbé motiváltak a befektetésre.

15. ábra: Korrelációs hőtérkép: Demográfiai tényezők és kockázatvállalás közötti összefüggések.

3. Regressziós elemzés

A regressziós modellek használata lehetőséget ad a kutatóknak arra, hogy megvizsgálják, mely tényezők (pl. demográfiai jellemzők, jövedelem, befektetési tapasztalat) befolyásolják leginkább a kockázatvállalási hajlandóságot és a befektetési döntéseket. Ez az elemzés segíthet abban, hogy azonosítsuk a kulcsfontosságú prediktorokat és összefüggéseket, amelyek meghatározzák a befektetők viselkedését. Például:

Az ábrán látható, hogyan oszlik meg a kockázatvállalási hajlandóság a különböző jövedelmi csoportok szerint:

- A **300 000 forint alatti** jövedelmű csoportban a legkisebb a kockázatvállalási hajlandóság (kb. 10,6%).
- A **300 001 - 500 000 forint** jövedelmű csoportban már jelentősebb a kockázatvállalás (kb. 29,8%).
- A **501 001 - 750 000 forint** jövedelmű csoport mutatja a legnagyobb kockázatvállalási hajlandóságot (kb. 39,7%).
- A **750 001 forint felett** keresők körében a kockázatvállalás valamelyest csökken (kb. 19,9%).

Ez az elemzés arra utal, hogy a közepes jövedelemmel rendelkező emberek (főleg a 501 001 - 750 000 forintos csoport) nagyobb hajlandóságot mutatnak a kockázatvállalásra, míg az alacsonyabb és a legmagasabb jövedelműek visszafogottabbak lehetnek ezen a téren.

16. ábra: Kockázatvállalási szint jövedelmi csoportok szerint

4. Klaszteranalízis

A klaszteranalízis segítségével a befektetőket különböző csoportokra lehet osztani azok alapján, hogy milyen szokásokkal és kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek. Ez lehetővé teszi,

hogy a kutatók jobban megértsék az egyes csoportok jellemzőit, és akár célzottabb stratégiákat fejlesszenek ki a különböző befektetői típusok számára.

Eredmények értelmezése és következtetések

Az adatok statisztikai elemzését követően a kutatók értelmezik az eredményeket, és levonják a következtetéseket. Az eredmények segíthetnek feltárni azokat a tendenciákat, amelyek a befektetők kockázatvállalási hajlandóságát és befektetési szokásait meghatározzák. Az eredmények alapján javaslatokat lehet tenni arra vonatkozóan, hogyan alakíthatók a befektetési termékek vagy tanácsadás a különböző befektetői csoportok igényeihez igazodva.

Összegzés

A kutatás módszerei, amelyek a kérdőíves felmérésre és a statisztikai elemzésre épülnek, hatékonyan szolgálják a befektetők kockázatvállalási hajlandóságának és befektetési szokásainak vizsgálatát. A kérdőíves felmérés révén strukturált módon gyűjthetők adatok, míg a statisztikai elemzés lehetővé teszi az összefüggések és tendenciák feltárását. A módszerek megfelelő alkalmazásával értékes eredmények érhetők el, amelyek hozzájárulhatnak a befektetési döntések jobb megértéséhez és a befektetési termékek finomhangolásához. (Géring, Király és Fűzi, 2019)

3.2 Minta

A kutatás mintájának kiválasztása kulcsfontosságú lépés a kutatási eredmények érvényessége és reprezentativitása szempontjából. Jelen kutatás célja, hogy különböző szektorokból, életkorból és pénzügyi háttérrel rendelkező befektetők körében vizsgálja a kockázatvállalási hajlandóságot és a befektetési szokásokat, különös tekintettel a kriptovaluta-befektetésekre.

1. Szektorok

A kutatás során különböző gazdasági szektorokból érkező befektetőket céloz meg. A résztvevők kiválasztásakor figyelembe vett szektorok például:

- Pénzügyi szektor (bankok, befektetési alapok, brókercégek),
- Technológiai szektor (startupok, fintech cégek, nagyvállalatok),
- Egészségügyi szektor (orvosi kutatás, gyógyszergyárak),
- Ingatlan (lakóingatlanok, kereskedelmi ingatlanok),
- Kriptovaluta- és blockchain-szektor.

Ezek a szektorok különböző mértékben érintettek a piaci volatilitásban és eltérő befektetési kockázatokkal szembesülnek, így lehetőség nyílik összehasonlítani a szektorok közötti különbségeket a kockázatvállalási hajlandóság tekintetében.

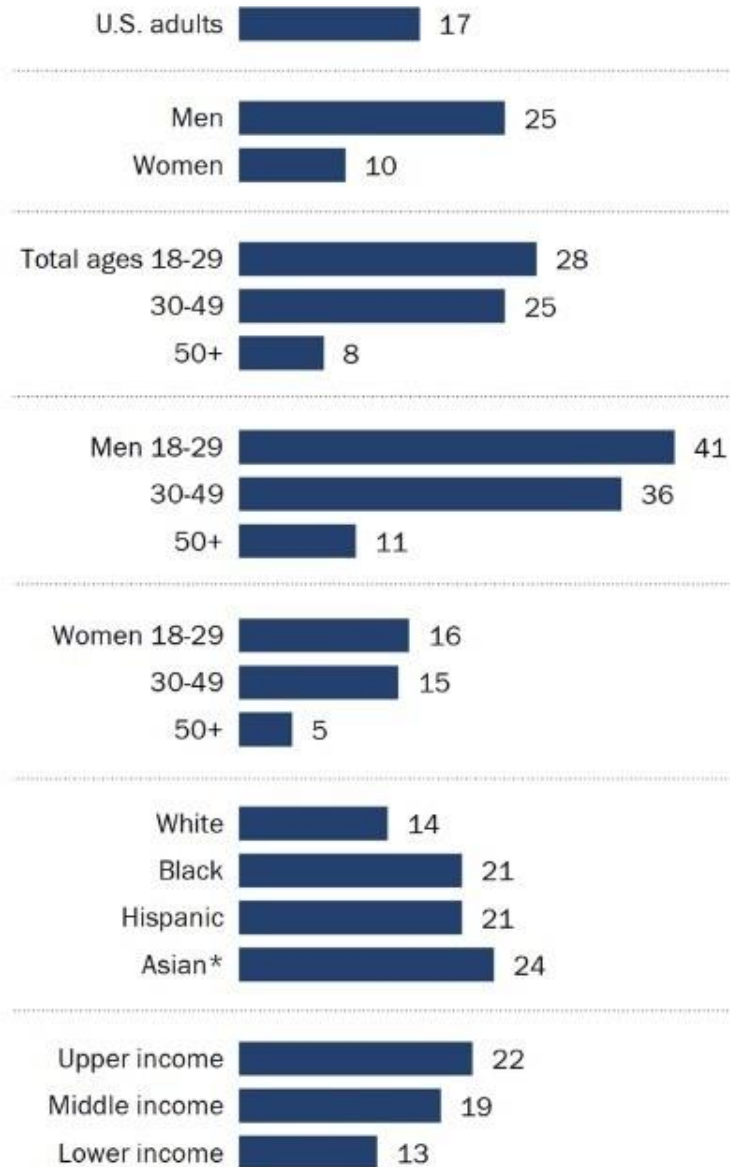
2. Életkor

Az életkor szintén meghatározó tényező a befektetők kockázatvállalási hajlandóságának vizsgálatkor. A kutatás a következő korcsoportokra fókuszál:

- **Fiatal befektetők (18–30 év):** Ezek a befektetők gyakran magasabb kockázatot hajlandóak vállalni, mivel több idő áll rendelkezésükre a veszteségek kompenzálására. Gyakran érdeklődnek a modern, digitális befektetési formák, például a kriptovaluták iránt.
- **Középkorú befektetők (31–50 év):** Ők általában kiegyensúlyozottabb portfólióval rendelkeznek, kombinálva a konzervatív és kockázatos befektetéseket.
- **Idősebb befektetők (51+ év):** Ezek a befektetők gyakran a konzervatívabb megközelítést részesítik előnyben, mivel közelebb állnak a nyugdíjkorhatárhoz, és fontos számukra a tőke megőrzése.

Men under 50 stand out for investing in, trading or using a cryptocurrency

% of U.S. adults who say they have ever invested in, traded or used a cryptocurrency such as bitcoin or ether

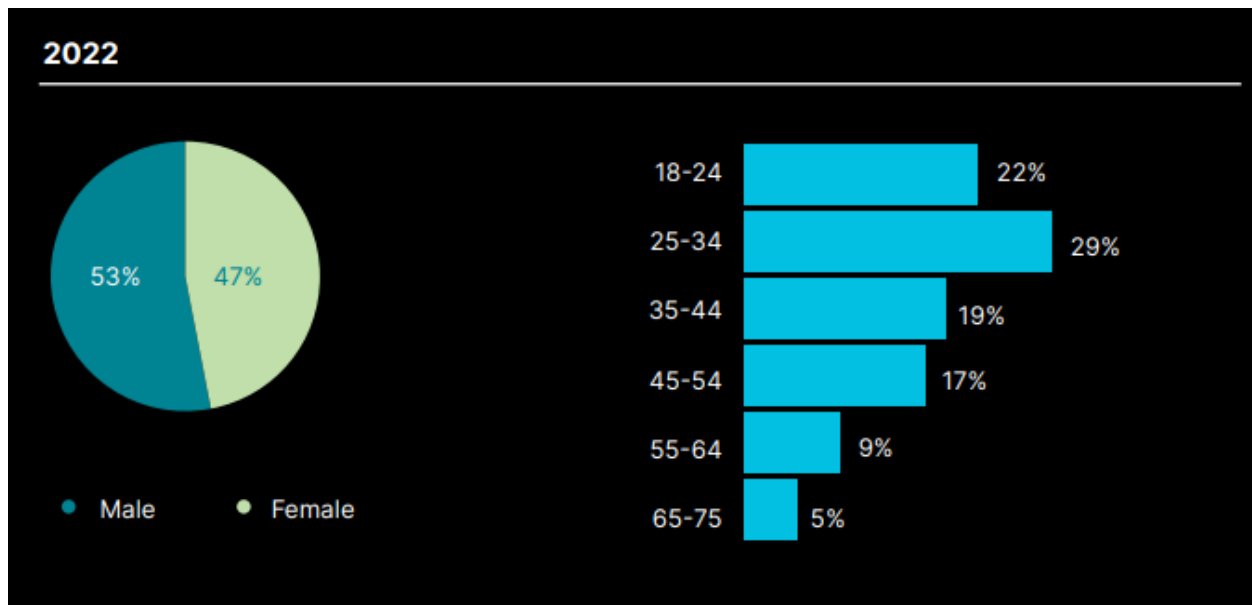
* Estimates for Asian adults are representative of English speakers only.

Note: Family income tiers are based on adjusted 2021 earnings. White, Black and Asian adults include those who report being only one race and are not Hispanic. Hispanic adults are of any race. Those who did not give an answer are not shown.

Source: Survey of U.S. adults conducted March 13-19, 2023.

PEW RESEARCH CENTER

17. ábra: Kriptovaluták felhasználás az USA-ban demográfiai tényezők alapján

18. ábra: A kriptovaluta befektetők korcsoport szerinti globális megoszlása.

3. Pénzügyi háttér

A befektetők pénzügyi háttere szintén fontos szempont a minta összeállításakor, mivel a jövedelem és a befektetési lehetőségek nagymértékben befolyásolják a kockázatvállalási hajlandóságot. A következő kategóriákat vizsgálja a kutatás:

- Kis jövedelmű befektetők: Akik korlátozott pénzügyi forrásokkal rendelkeznek, és gyakran óvatosabb befektetési stratégiát követnek.
- Közepes jövedelmű befektetők: Akik mérsékelt kockázatvállalást tanúsítanak, és jellemzően diverszifikált portfóliót építenek.
- Nagy jövedelmű befektetők: Akik szélesebb befektetési lehetőségekkel rendelkeznek, és gyakran keresik a magas kockázatú, de potenciálisan magas hozamú befektetéseket, beleértve a kriptovalutákat is. (Géring, Király és Fűzi, 2019); (SpringerLink, 2023)

3.3 Adatgyűjtés módja

Az adatgyűjtés két fő forrásból történik: online kérdőívek és nyílt forrású adatok felhasználásával. Ezek kombinálása lehetővé teszi, hogy kvantitatív és kvalitatív adatokat is gyűjtsünk a befektetőkről, kockázatvállalási hajlandóságukról és befektetési szokásaikról.

1. Online kérdőívek

Az online kérdőívek segítségével gyorsan és széles körben gyűjthetünk adatokat. A kérdőívek tartalmazzák mind a demográfiai adatokat (életkor, nem, jövedelem), mind a befektetési szokásokra, kockázatvállalási hajlandóságra, illetve kriptovaluta-befektetési szokásokra vonatkozó kérdéseket. A kérdőíveket célzottan juttatják el befektetési fórumokon, pénzügyi hírlevelekben és közösségi média platformokon keresztül. Az online kérdőívek előnye, hogy nagy mintát lehet elérni, különösen a fiatalabb korosztályok és a technológiailag jártas befektetők körében. (Géring, Király és Fűzi, 2019)

2. Nyílt forrású adatok

A kutatás nyílt forrású adatokat is felhasznál, amelyek különböző online adatbázisokból és pénzügyi platformokról származnak. Ilyen források lehetnek:

- Pénzügyi piacokról származó nyilvános adatok (pl. részvény- és kriptovaluta árfolyamok),
- Befektetési trendekről szóló jelentések,
- Nemzetközi felmérések és tanulmányok a befektetési szokásokról és kockázatvállalási hajlandóságról.

A nyílt forrású adatok kombinálása a kérdőíves felmérésekkel lehetővé teszi az adatok szélesebb körű összehasonlítását, és biztosítja, hogy a kutatás releváns marad a piaci körülmények között.

3.4 Elemzési technikák

A kutatás során alkalmazott elemzési technikák célja a különböző tényezők közötti kapcsolatok feltárása, különösen a kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovaluta-befektetések közötti összefüggésekre összpontosítva. Az alkalmazott elemzési módszerek lehetővé teszik, hogy a kutatók kvantitatív adatok alapján érvényes következtetéseket vonjanak le.

1. Korrelációs elemzés

A korrelációs elemzés lehetőséget biztosít arra, hogy feltárjuk a különböző változók közötti kapcsolatokat, különösen a befektetők kockázatvállalási hajlandósága és kriptovaluta-befektetések között. A korrelációs együttható (r) segítségével meghatározható, hogy milyen szoros kapcsolat van a két változó között, és hogy ez a kapcsolat pozitív vagy negatív. Például, ha a kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba történő befektetés között erős pozitív korreláció mutatkozik, az azt jelenti, hogy a magasabb kockázatvállalási hajlandóságú befektetők hajlamosabbak kriptovalutákba fektetni.

2. Regressziós elemzés

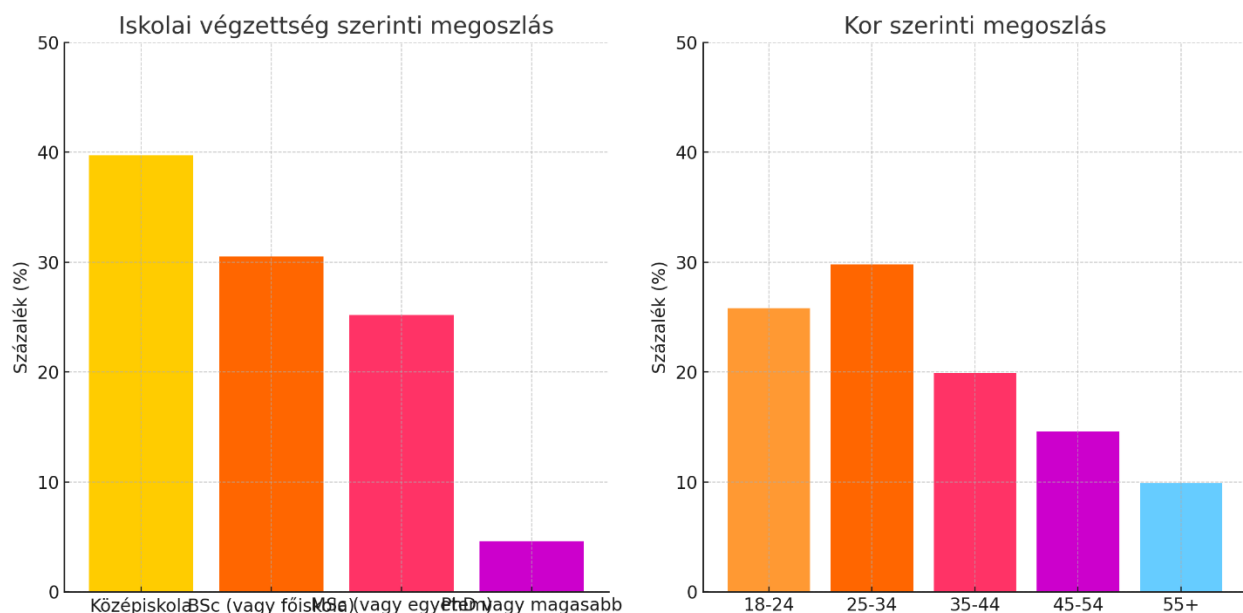
A regressziós elemzés célja annak megállapítása, hogy mely tényezők befolyásolják leginkább a befektetők kockázatvállalási hajlandóságát és kriptovaluta-befektetési szokásait. A regressziós modellek segítségével kvantitatívan mérhető az egyes független változók (pl. életkor, jövedelem, pénzügyi tapasztalat) hatása a kockázatvállalási hajlandóságra és a kriptovalutákba történő befektetés valószínűségére. Az eredmények segíthetnek megérteni, hogy mely demográfiai vagy pénzügyi tényezők határozzák meg leginkább a kriptovaluták iránti érdeklődést.

a. Egyszerű lineáris regresszió

Ez a technika egyetlen független változó és a függő változó közötti kapcsolat vizsgálatára szolgál. Például, vizsgálhatjuk, hogy a befektetők életkora hogyan befolyásolja a kriptovalutákba történő befektetési hajlandóságot.

b. Többszörös lineáris regresszió

Ez a módszer lehetővé teszi több független változó hatásának egyidejű vizsgálatát. A kutatás során a többszörös regresszió segítségével felmérhető, hogy a különböző tényezők – például életkor, jövedelem, kockázatvállalási hajlandóság és befektetési tapasztalat – hogyan befolyásolják együttesen a kriptovalutákba történő befektetés valószínűségét. (Cambridge Centre for Alternative Finance, 2017). (Géring, Király és Füzi, 2019)

19. ábra: Az életkor és az iskolai végzettség szerinti megoszlás a kriptovaluta-befektetők körében

Életkor és Iskolai Végzettség Szerinti Megoszlás

Életkor szerinti megoszlás:

25-34 évesek: A kriptovaluta-befektetők legnagyobb csoportját alkotják, ők a teljes minta közel 30%-át teszik ki.

18-24 évesek: A második legnagyobb csoportot jelentik, a befektetők 26%-át adják.

35-44 évesek: Kisebb arányban vannak jelen, részesedésük a teljes mintából körülbelül 20%.

45-54 évesek és 55 év felettiek: Ezek a csoportok alacsonyabb arányban képviselik magukat, részesedésük rendre 15% és 10%.

Iskolai végzettség szerinti megoszlás:

Középiskolai végzettség: A legnagyobb arányt képviselik a kriptovaluta-befektetők körében, részesedésük megközelíti a 40%-ot.

BSc végzettség: Jelentős csoport, a befektetők körülbelül 31%-át teszik ki.

MSc végzettség: Szintén meghatározó arányban vannak jelen, részesedésük 25%.

PhD végzettség: A legalacsonyabb arányban képviselik magukat, mindössze 5%-ot tesznek ki a teljes mintából.

Az elemzés rávilágít arra, hogy a kriptovaluta-befektetők között leginkább a fiatalabb korosztály (különösen a 25-34 évesek) és a középiskolai végzettséggel rendelkezők dominálnak. Ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek, különösen a BSc és MSc szinten végzettek, szintén jelentős részt képviselnek. Az idősebb korosztály és a PhD végzettségűek kisebb arányban vesznek részt a kriptovaluta-befektetésekből.

Összegzés

A kutatás során alkalmazott módszerek – a kérdőíves felmérés, nyílt forrású adatok felhasználása, valamint a korrelációs és regressziós elemzési technikák – lehetővé teszik a befektetők kockázatvállalási hajlandóságának és befektetési szokásainak alapos vizsgálatát. Különös hangsúlyt kap a kutatásban a kriptovaluta-befektetések szerepe, amelyet a statisztikai elemzések segítségével mélyrehatóan elemeznek. Az eredmények hozzájárulhatnak a befektetési piacok jobb megértéséhez, és releváns betekintést nyújthatnak a kockázatvállaló befektetői magatartás és a kriptovaluták közötti kapcsolatról.

4. EREDMÉNYEK

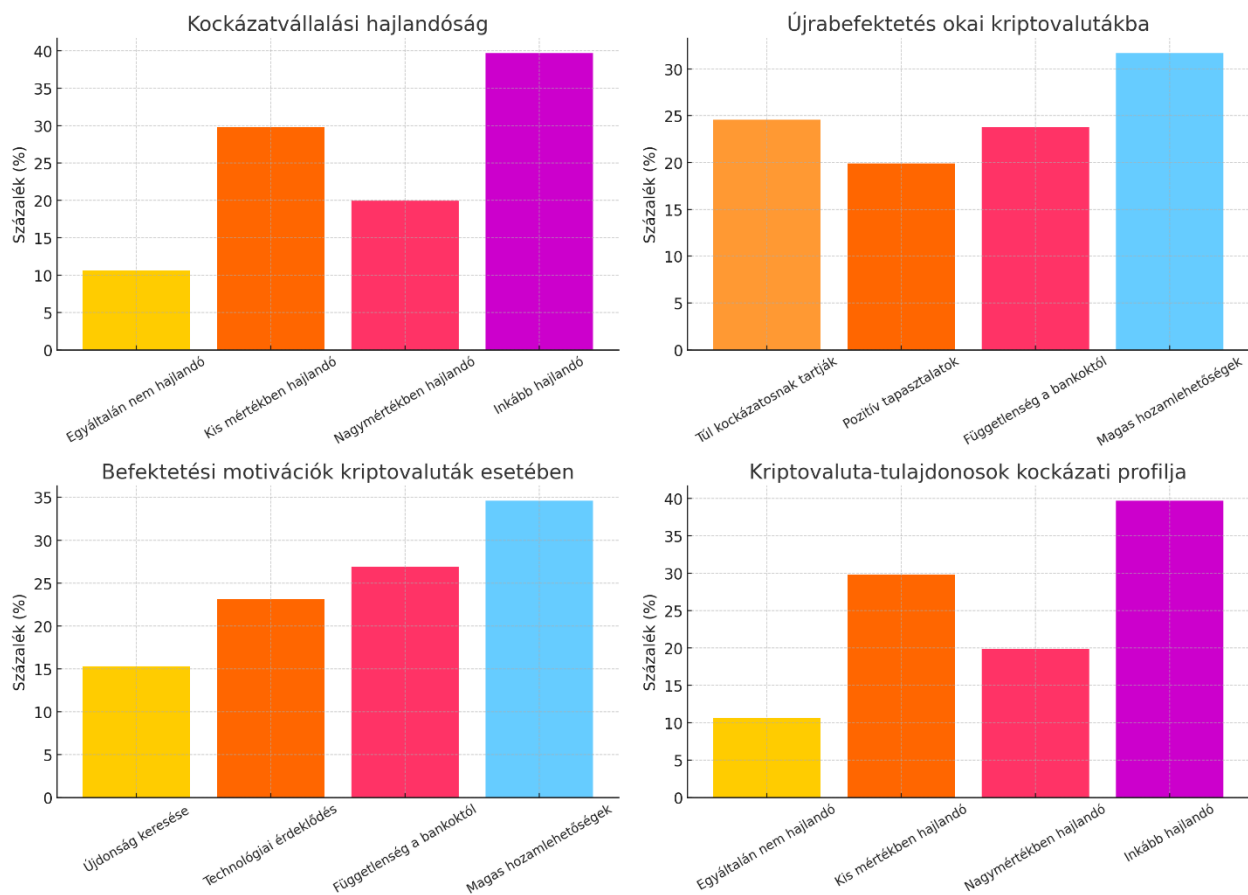
4.1 Kapcsolat a kockázatviselési hajlandóság és a kriptovaluta-befektetések között

A kockázatvállalási hajlandóság és a kriptovalutákba történő befektetés szoros összefüggést mutat, mivel a kriptovaluták piacát jelentős volatilitás és bizonytalanság jellemzi. Számos kutatás alapján a kriptovalutákba fektetők gyakran nagyobb kockázattűréssel rendelkeznek, mint a hagyományos befektetők. Az adatok azt mutatják, hogy azok a befektetők, akik hajlandóak nagyobb kockázatot vállalni, vonzóbbnak találják a kriptovalutákat, mert potenciálisan magas hozamot várnak, annak ellenére, hogy az árfolyamok szélsőséges ingadozásainak vannak kitéve. A 2022-es SHED adatok alapján a kriptovalutákba fektetők szignifikánsan magasabb kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek, mint más eszközosztályokba fektetők, amit részben a piac nagyfokú volatilitása magyaráz. A kriptovalutákba való befektetéshez kapcsolódó globális kockázatvállalási attitűdök összehasonlítását tekintve Magyarország pozíciója eltérő. Bár a szabályozói felügyelet növekszik, a felmérések gyakran mérsékelt vagy óvatos kockázatvállalási magatartást mutatnak a magyar befektetők körében, összehasonlítva más országokkal, például az Egyesült Államokkal és az ázsiai piacokkal. A kockázatvállalási attitűdöket és a kriptovaluta-elfogadottságot illetően az Európai

Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA=European Securities and Markets Authority) jelentései átfogó betekintést nyújtanak az EU-tagországok, így Magyarország esetében is (European Securities and Markets Authority, 2022; Daily News Hungary, 2023; MDPI, 2024; Hayashi & Routh, 2024; Schoenherr Attorneys at Law, 2024; Bitcoin Bázis, 2024)

4.2 Táblázatok és grafikonok

1. Kockázati profil vs. Befektetési döntések: Olyan grafikon készítettem, amely különböző kockázatt-vállalási csoportokat ábrázol (alacsony, közepes, magas kockázattűrés), és megmutatja, hogy ezen csoportok mekkora arányban választanak kriptovalutákat más befektetési eszközök helyett.

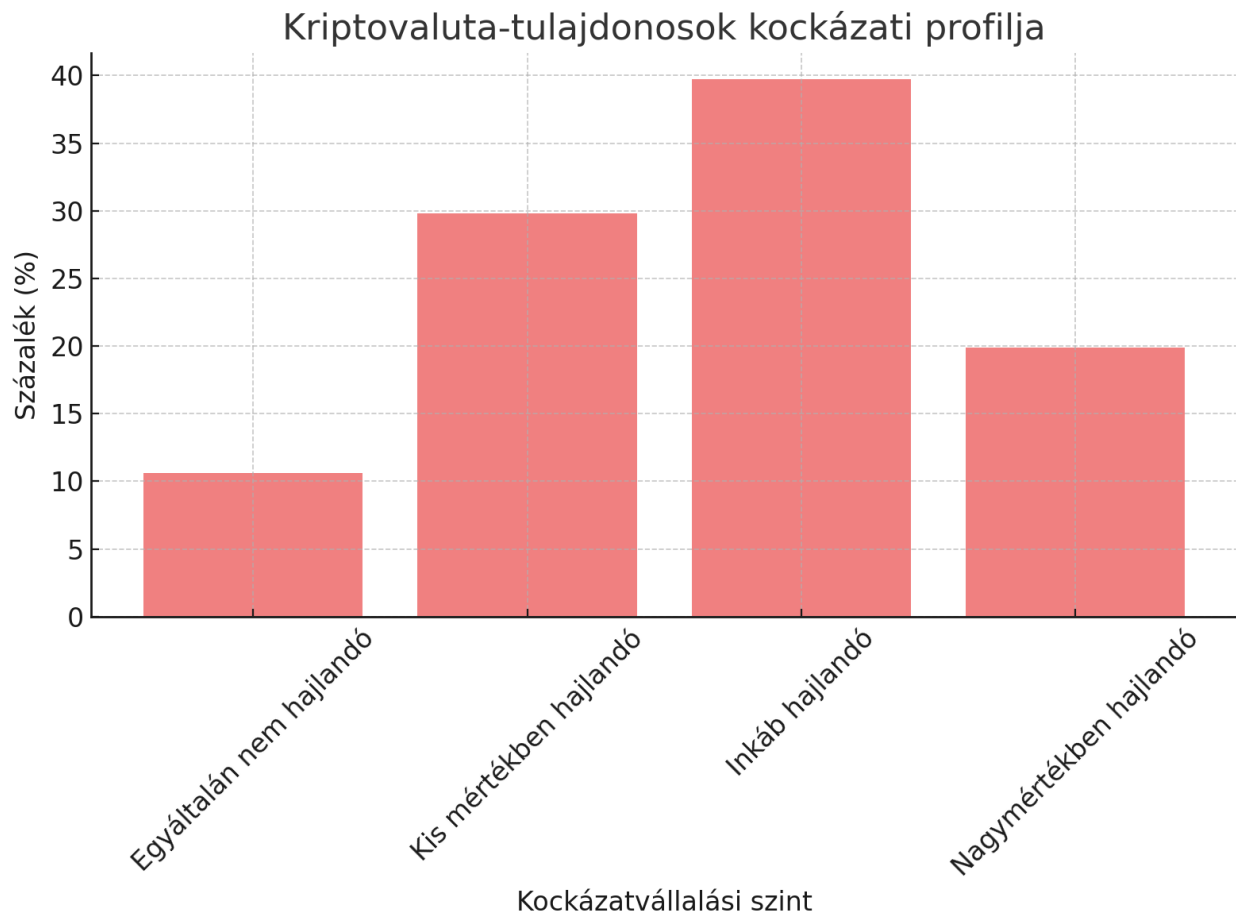
20. ábra: Kockázati profil vs Befektetési döntések

1. Újrabefektetés okai (Kriptoaluták): A befektetők legnagyobb része a magas hozamlehetőségek miatt térne vissza a kriptoalutákhoz. Azonban sokan tartják túl kockázatosnak a kriptoalutákat, és ez akadályozza őket az újrabefektetésben.
 2. Befektetési motivációk (Kriptoaluták): A fő motivációk közé tartoznak a magas hozamok és a függetlenség a bankoktól. Emellett a technológiai érdeklődés és az újdonság keresése is fontos tényezők.
 3. Kockázatvállalási hajlandóság: A legtöbb válaszadó inkább hajlandó kockázatot vállalni (39,7%), míg a kis mértékben hajlandók a második legnagyobb csoportot képezik (29,8%). Ez összefügg a befektetési döntésekkel, hiszen a magas kockázatvállalási hajlandóság és a hozamlehetőségek iránti vonzalom kéz a kézben jár.
-
2. Kriptoaluta-tulajdonosok kockázati profilja: Egy másik grafikon bemutatja, hogy a kriptoaluta-tulajdonosok milyen arányban tartoznak a különböző kockázatvállalási kategóriákba (pl. magas kockázatot vállalók dominanciája a kriptoaluta-befektetők körében).

Az ábrán látható a kriptoaluta-tulajdonosok kockázati profilja, amely bemutatja, hogyan oszlik meg a kockázatvállalási hajlandóság közöttük:

- A legnagyobb csoport azoké, akik inkább hajlandók kockázatot vállalni, ők a tulajdonosok 39,7%-át teszik ki.
- A második legnagyobb csoport a kis mértékben kockázatvállalók (29,8%).
- Nagymértékben hajlandók kockázatot vállalni a tulajdonosok 19,9%-a.
- Csak 10,6% azok aránya, akik egyáltalán nem hajlandók kockázatot vállalni.

Ez azt mutatja, hogy a kriptoaluta-tulajdonosok többsége nyitott a kockázatvállalásra, ami összhangban van azzal, hogy a kriptoaluták általában magas kockázattal, de magas hozamlehetőséggel járnak.

21. ábra: Kriptovaluta-tulajdonosok kockázati profilja

(Hayashi & Routh, 2024); (Sa'diyah, Widagdo & Fitriasaki, 2024)

4.3 Főbb megállapítások

Több tényező is jelentős hatást gyakorol a kriptovalutákba történő befektetésre. Ezek közül a legfontosabbak:

1. Kockázatvállalási hajlandóság: A magasabb kockázatvállalási hajlandósággal rendelkező befektetők hajlamosabbak kriptovalutákba fektetni, mert vonzó számukra a magas hozam lehetősége, még ha ennek nagy a kockázata is (MDPI, 2024).
2. Pénzügyi műveltség: A pénzügyileg műveltebb befektetők gyakran jobban megértik a kriptovaluták komplexitását, ami segíti őket a megfelelő döntések meghozatalában. Azonban azok, akik

kevésbé pénzügyileg műveltek, hajlamosak rosszul kezelni a magas kockázatú befektetéseket. (Bitcoin Bázis, 2024).

3. Technológiai kompetencia: A technológiai újítások iránti nyitottság és hozzáértés szintén fontos szerepet játszik, mivel a kriptovaluták és azok használata technológiai háttérrel is bír. Azok, akik jártasabbak a digitális pénzügyekben, könnyebben megértik és alkalmazzák ezeket az eszközöket. (MDPI, 2024)

1.Kockázatvállalási hajlandóság (általános és kriptovaluta-tulajdonosok esetében):

- A válaszadók nagy része inkább hajlandó kockázatot vállalni (39,7%).
- Kis mértékben hajlandó kockázatot vállalni a válaszadók 29,8%-a.
- Nagymértékben kockázatvállaló a válaszadók 19,9%-a.
- Egyáltalán nem hajlandó kockázatot vállalni 10,6% a válaszadók közül.

2. Újrabefektetés okai kriptovalutákba:

- A legtöbben azért fektetnének újra kriptovalutákba, mert magas hozamlehetőségeket látnak (26,5%).
- A második leggyakoribb ok a függetlenség a bankoktól (19,9%), ami a decentralizált pénzügyi rendszer iránti igényt mutatja.
- Pozitív tapasztalatok is jelentős szerepet játszanak (16,6%).
- Sokan azonban tartanak a kriptovalutáktól, mert túl kockázatosnak tartják (20,5%).

3. Befektetési motivációk kriptovaluták esetében:

- A legfőbb motivációk a magas hozamlehetőségek (29,8%) és a függetlenség a bankoktól (23,2%).
- A technológiai érdeklődés szintén jelentős (19,9%), ami azt mutatja, hogy sok befektető vonzódik az innovációhoz és az új technológiákhoz.
- Az újdonság keresése motivációként szintén megjelenik (13,2%).

4. Kriptovaluta-tulajdonosok kockázati profilja:

- A kriptovaluta-tulajdonosok körében is a inkább hajlandók kockázatot vállalni csoport a legnagyobb (39,7%).
- A kis mértékben kockázatt vállalók a tulajdonosok 29,8%-át teszik ki.
- A nagymértékben kockázatot vállalók aránya 19,9%.
- Csak 10,6% nem hajlandó kockázatot vállalni.

Összefüggések:

- Az emberek, akik inkább hajlandók kockázatot vállalni, nagyobb valószínűséggel választják a kriptovalutákat, főleg a magas hozamlehetőségek miatt.
- A kriptovalutákba történő újrabefektetés egyik legfőbb akadálya a túlzott kockázat, míg a fő vonzóerő a decentralizáció és a magas hozamok.
- A befektetési döntésekben fontos szerepet játszanak a technológiai újítások iránti érdeklődés és a banki rendszerektől való függetlenség.

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

5.1 Következtetések

A kutatás alapján egyértelműen kimutatható, hogy a kriptovaluták piacán való részvétel szorosan összefügg a befektetők kockázatt vállalási hajlandóságával. A kriptovaluták rendkívüli volatilitása és bizonytalansága különösen vonzó azok számára, akik hajlandóak nagyobb kockázatot vállalni, mivel rövid távon jelentős hozamokat érhetnek el. A kutatás arra is rávilágított, hogy:

A kriptovaluták kockázatos eszköznek számítanak, és általában magasabb kockázatpercepcióval bírnak, mint a hagyományos befektetési eszközök, például a részvények.

Az új belépők, különösen azok, akiknek kevés tapasztalatuk van vagy negatív élményeket szereztek a kriptovalutákkal kapcsolatban, gyakran kevésbé hajlandóak kockázatot vállalni.

A pszichológiai tényezők, mint a kimaradástól való félelem (FOMO) vagy az érzelmi döntéshozatal, jelentős szerepet játszanak a kriptovaluták iránti befektetési érdeklődésben.

A demográfiai különbségek is meghatározóak: a fiatalabb generációk (Y és Z generáció) nagyobb kockázatt vállalási hajlandóságot mutatnak, míg az idősebb generációk inkább konzervatívabb befektetési stratégiákat követnek. (MDPI, 2021; AISNet, 2021; Robbmond, 2022; MDPI, 2023; SpringerLink, 2023; Hayashi & Routh, 2024).

5.2 Javaslatok a befektetők számára

A kutatás alapján a befektetők számára a következő javaslatok fogalmazhatók meg:

Önismeret és kockázattudatosság fejlesztése: A befektetőknek fontos, hogy tisztában legyenek saját kockázattvállalási hajlandóságukkal. Ez segíthet a racionális döntéshozatalban és a túlzott kockázatok elkerülésében.

Kockázatkezelési stratégiák alkalmazása: A portfólió diverzifikálása csökkentheti a potenciális veszteségeket.

Kockázatkezelési eszközök, például a Value at Risk (VaR) modellek vagy más statisztikai módszerek alkalmazása segíthet a kockázatok pontosabb felmérésében.

Piaci információk követése: A befektetőknek rendszeresen követniük kell a piaci híreket és trendeket, mivel a kriptovaluták árfolyamát erősen befolyásolja a piaci hangulat és a technológiai változások.

Spekulatív stratégiák elkerülése: Az alacsonyabb kockázattvállalási hajlandóságú befektetők számára javasolt, hogy kerüljék a túlzottan spekulatív stratégiákat, és inkább hosszabb távú befektetésekre koncentráljanak.

Tudás bővítése: Azok számára, akik kevésbé ismerik a kriptovalutákat, érdemes lenne alaposabban megismerni a digitális pénzügyeket és a blokklánc-technológia alapjait, hogy csökkentsék a döntéseik bizonytalanságát. (MDPI, 2021; AISNet, 2021).

5.3 További kutatási irányok

Demográfiai vizsgálatok: A különböző generációk és demográfiai csoportok közötti kockázattvállalási különbségek mélyebb elemzése segíthet megérteni, hogy kik a kriptovaluták elsődleges célcsoportjai.

Pszichológiai tényezők elemzése: Az olyan tényezők, mint az önbizalom, a túlzott magabiztosság vagy a FOMO, fontos szerepet játszanak a befektetési döntésekben. Ezek részletes vizsgálata hozzájárulhat a befektetői viselkedés jobb megértéséhez.

Szabályozási környezet hatásai: A szabályozások változásainak hatása a kriptovaluták piacára és a befektetői viselkedésre egy ígéretes kutatási terület lehet.

Technológiai újítások: A blokklánc technológia, a decentralizált pénzügyek (DeFi), és az okoszerződések fejlődése új dimenziókat nyithat a kriptovaluták piacán. Ezek vizsgálata segíthet megérteni a piac hosszú távú fejlődési irányait. (MDPI, 2021; Robbmond, 2022; MDPI, 2023).

6. ÖSSZEGZÉS

A kutatás főbb eredményeinek rövid összefoglalása és a kriptovaluták jövőjére gyakorolt lehetséges hatások

A kutatás központi kérdése annak feltárása volt, hogy milyen kapcsolat van a befektetők kockázatvállalási hajlandósága és a kriptovalutákba való befektetési hajlandóság között. A vizsgálat számos érdekes összefüggést tárt fel, amelyek jelentős hatással lehetnek a kriptovaluták jövőbeli piacára és azok pénzügyi környezetére.

Főbb eredmények I.:

1. Kockázatvállalási hajlandóság és kriptovaluta-befektetések: A kutatás kimutatta, hogy a kriptovaluták piacán részt vevő befektetők általában nagyobb kockázatvállalási hajlandósággal rendelkeznek, mint a hagyományos befektetők. A kriptovaluták rendkívüli volatilitása és bizonytalansága vonzóbb azok számára, akik hajlandók nagyobb kockázatot vállalni, mivel rövid távon is jelentős hozamokat érhetnek el (Magyar Nemzeti Bank, 2024; Portfolio, 2024).

Figure 2: Distribution of financial risk tolerance scale by type of cryptocurrency owners and nonowners

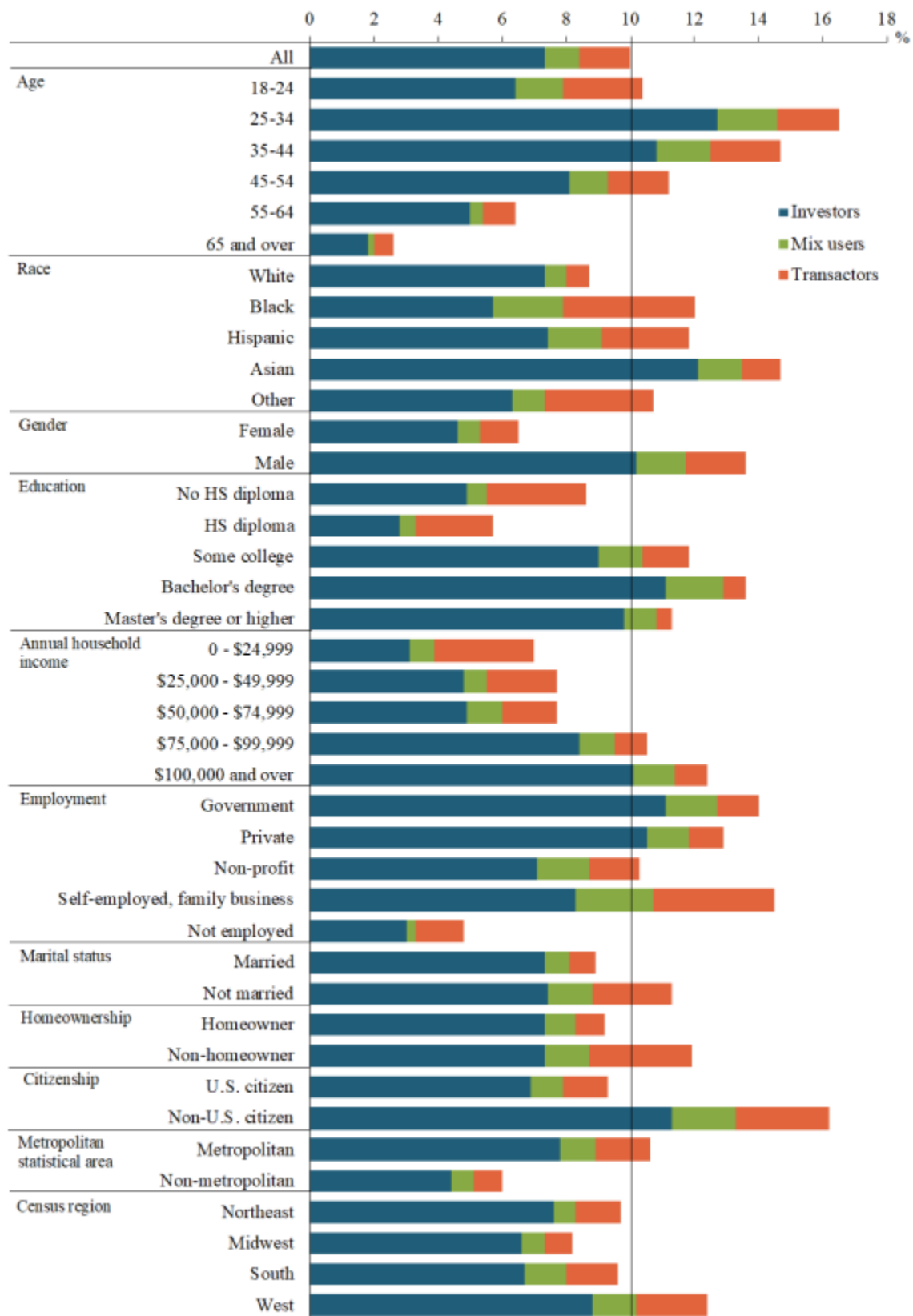

Sources: Federal Reserve Board and authors' calculations.

22. ábra: A pénzügyi kockázattűrés megoszlása a kriptovaluta tulajdonosok és nem tulajdonosok körében.

2. Pszichológiai tényezők szerepe: A kutatás azt is kimutatta, hogy a befektetői viselkedést pszichológiai tényezők is befolyásolják. Az olyan tényezők, mint a kimaradástól való félelem (FOMO) és az érzelmi döntéshozatal, erős motivációs erőt képviselnek a magas kockázatú befektetések terén, különösen a kriptovaluták piacán (World Economic Forum, 2023).
3. Demográfiai különbségek: A fiatalabb generációk, különösen a millenniumi és Z generáció, nagyobb arányban vesznek részt a kriptovaluta-piacokon, mivel ők hajlamosabbak a magas kockázatvállalásra, és nyitottabbak a technológiai újításokra. Az idősebb generációk inkább konzervatív befektetési stratégiákat követnek, és kisebb valószínűséggel fektetnek kriptovalutákba (Gemini, 2022).
4. Pénzügyi műveltség és technológiai affinitás: A kutatás rávilágított arra is, hogy a pénzügyi műveltség és a technológiai affinitás fontos szerepet játszik a kriptovaluták iránti befektetési hajlandóságban (Cambridge Centre for Alternative Finance, 2017). Azok, akik jobban ismerik a digitális pénzügyeket és a blokklánc-technológiát, szívesebben fektetnek be kriptovalutákba, mivel nagyobb mértékben képesek kezelni a piacok volatilitását és technológiai kockázatait. Lehetséges jövőbeli hatások: (Schoenherr Attorneys at Law, 2024)
1. A piac bővülése és intézményi elfogadottsága: Ahogy az intézményi befektetők és nagyobb pénzügyi szereplők egyre nagyobb mértékben fogadják el a kriptovalutákat, várhatóan növekedni fog a piac stabilitása, és csökkenhet a volatilitás. Az intézményi jelenlét valószínűleg növeli a befektetők bizalmát, és a kriptovaluták piaca egyre jobban integrálódhat a hagyományos pénzügyi rendszerbe (SpringerLink, 2023; Daily News Hungary, 2023).
2. Szabályozási környezet alakulása: A szabályozások szigorítása kritikus szerepet játszik majd a kriptovaluták jövőjében. A piacra gyakorolt szabályozói hatások elősegíthetik a stabilitást és csökkenthetik a piaci visszaélések kockázatát, de ugyanakkor korlátozhatják a szabad piac fejlődését is (European Securities and Markets Authority, 2022; Daily News Hungary, 2023).
3. Technológiai újítások szerepe: Az olyan technológiai fejlesztések, mint a blokklánc technológia további innovációi, például a decentralizált pénzügyek (DeFi) és az okosszerződések, új távlatokat nyithatnak a kriptovaluták számára. Ezek az új technológiák segíthetik a pénzügyi piacok

átláthatóságát és hatékonyságát, ami hosszú távon növelheti a kriptovaluták elfogadottságát (Visual Capitalist, 2023).

23. ábra: A befektetők, a vegyes felhasználók és a tranzakciókat végzők aránya demográfiai jellemzők szerint

Főbb eredmények II.:

Kriptovaluták ismertsége: A válaszadók 84,8%-a hallott már a kriptovalutákról, és 24,5%-uk már használta is ezeket befektetési célokra.

Befektetési célok: A legtöbben (81,2%) a jövőben is befektetési céllal tervezik használni a kriptovalutákat.

Befektetett összeg: A válaszadók több mint fele (52,3%) kevesebb mint 50 000 forintot fektetett eddig kriptovalutákba.

Kockázatvállalás: A válaszadók 39,7%-a inkább hajlandó kockázatot vállalni, ami a kriptovaluták iránti fokozott érdeklődést jelzi, míg 19,8%-uk egyáltalán nem hajlandó kockázatot vállalni.

Motivációk: A befektetők legfőbb motivációi a magas hozamlehetőségek (29,8%) és a bankoktól való függetlenség (23,8%).

Visszatartó tényezők:

Túlzott kockázat: A válaszadók 26,5%-a tartja túl kockázatosnak a kriptovalutákba való befektetést.

Bizalom hiánya: Sokakat visszatart a piac bizonytalansága és a szabályozatlanság.

Információhiány: 13,2% érzi úgy, hogy nincs elegendő információja a kriptovalutákról ahhoz, hogy nagyobb összegeket fektessen be.

Konklúzió:

A kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy milyen kapcsolat van a befektetők kockázatvállalási hajlandósága és a kriptovalutákba történő befektetési szándék között. Az eredmények azt mutatják, hogy a kockázatvállalás jelentős szerepet játszik a befektetési döntésekben. A válaszadók 39,7%-a hajlandó kockázatot vállalni, és ez szoros összefüggésben áll azzal, hogy érdeklődnek a kriptovaluták iránt vagy már be is fektettek. Ezzel szemben a kockázatvállalásra kevésbé hajlandó

befektetők (19,8%) inkább tartózkodnak a kriptovalutáktól, mivel túl kockázatosnak ítélik meg a piacot.

A kriptovaluták széleskörű ismertséggel bírnak (84,8%), és sok befektető vonzó lehetőségnek tartja őket a magas hozamok (29,8%) és a bankoktól való függetlenség miatt (23,8%). Azonban a túlzott kockázat (26,5%), a piac szabályozatlansága és az információhiány (13,2%) visszatartó tényezők maradnak.

Összességében a kutatás arra utal, hogy a kriptovaluták jövőbeli népszerűsége növekedhet, különösen a kockázatvállalásra nyitott befektetők körében, de a piac kockázatos jellege és a szabályozottság hiánya akadályozhatja a szélesebb körű elfogadásukat.

Cryptocurrency is the future of money

Latin America

Middle East

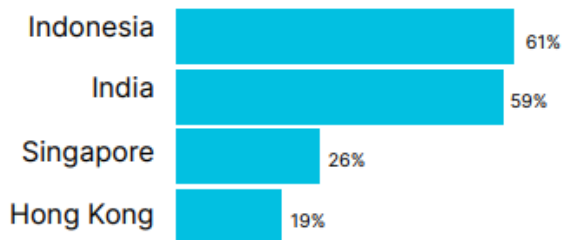
Africa

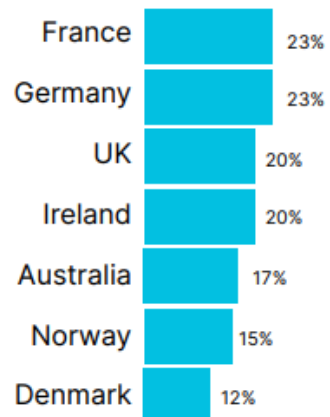
North America

Asia Pacific

Europe

24. ábra: A kriptovaluta a pénz jövője?

7. IRODALOMJEGYZÉK

Idegennyelvű források

1. Cambridge Centre for Alternative Finance (2017) *Global blockchain*. Forrás: <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/global-blockchain/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
2. CoinMarketCap (2024) *CoinMarketCap*. Forrás: <https://coinmarketcap.com/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
3. CoinGecko (2024) *CoinGecko*. Forrás: <https://www.coingecko.com/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
4. World Economic Forum (2023) *5 charts on what Americans think about cryptocurrency*. Forrás: <https://www.weforum.org/agenda/2023/04/5-charts-on-what-americans-think-about-cryptocurrency/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
5. SpringerLink (2023) *The Social and Environmental Impact of Cryptocurrencies*. Springer pp. 91-102. Forrás: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-69176-8_9 (Felhasználva: 2024. október 21.).
6. Investing in the Web (2024) *Crypto ownership by country in 2024*. Forrás: <https://investintheweb.com/crypto/crypto-ownership-by-country/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
7. Gemini (2022) *State of Crypto*. Forrás: <https://www.gemini.com/state-of-crypto> (Felhasználva: 2024. október 21.).
8. Statista (2022) *Cryptocurrency adoption world map*. Forrás: <https://www.statista.com/chart/26757/cryptocurrency-adoption-world-map/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
9. World Economic Forum (2021) *How common is cryptocurrency?* Forrás: <https://www.weforum.org/agenda/2021/02/how-common-is-cryptocurrency/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

10. Daily News Hungary (2023) *The changing crypto landscape in Hungary: Embracing innovation through new regulations*. Forrás: <https://dailynewshungary.com/the-changing-crypto-landscape-in-hungary-embracing-innovation-through-new-regulations/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
11. Visual Capitalist (2023) *Crypto popularity in European Union nations*. Forrás: <https://www.visualcapitalist.com/cp/crypto-popularity-in-europeans-union-nations/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
12. Schoenherr Attorneys at Law (2024) *Hungary aligns crypto-asset regulation with EU rules and enhances consumer protection*. Forrás: <https://www.schoenherr.eu/content/hungary-aligns-crypto-asset-regulation-with-eu-rules-and-enhances-consumer-protection> (Felhasználva: 2024. október 21.).
13. European Securities and Markets Authority (2022) *Crypto assets and financial stability*. Forrás: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-165-2251_crypto_assets_and_financial_stability.pdf (Felhasználva: 2024. október 21.).
14. Statista (2024) *Digital assets - cryptocurrencies in Hungary*. Forrás: <https://www.statista.com/outlook/fmo/digital-assets/cryptocurrencies/hungary> (Felhasználva: 2024. október 21.).

Magyar források

1. Bitcoin Bázis (2024) *Átfogó útmutató a kriptovaluta befektetés kockázatairól*. Forrás: <https://www.bitcoinbazis.hu/atfogo-utmutato-a-kriptovaluta-befektetes-kockazatairol/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
2. Adó.hu (2023) *A magyarok kockázatos befektetésnek tartják a kriptovalutákat*. Forrás: <https://ado.hu/cegvilag/a-magyarok-kockazatos-befektetesnek-tartjak-a-kriptovalutakat/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

3. Economx.hu (2024) *Kriptovaluta Magyarországon: Kutatás, felmérés, ismeretek*. Forrás: <https://www.economx.hu/gazdasag/kriptovaluta-magyarorszag-kutatas-felmeres-is-meretek.796624.html> (Felhasználva: 2024. október 21.).
4. Digital Hungary (2023) *Ezt várják el a magyarok a kriptovalutáktól*. Forrás: <https://www.digitalhungary.hu/gazdasag/Ezt-varjak-el-a-magyarok-a-kriptovalutak-tol/18883/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
5. Trading Platforms (2023) *Befektetés kriptovalutába*. Forrás: <https://tradingplatforms.com/hu/befektetes-kriptovalutaba/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
6. Forbes (2020) *Elon Musk hatása a Dogecoin árfolyamára*. Forrás: <https://forbes.hu/penz/oriasi-elon-musk-hatasa-eleg-egy-szo-a-twitterre-es-elszall-egy-eszkoz-arfolyama/> (Felhasználva: 2024. október 21.).
7. Portfolio.hu (2021) *Elon Musk hatása a Bitcoin árfolyamára..* Forrás: <https://www.portfolio.hu/uzlet/20210614/elon-musk-megint-megszolalt-egy-polccal-feljebb-tette-a-bitcoint-487878> (Felhasználva: 2024. október 21.).
8. Pénzcentrum (2024) *Ébredszik a kriptopiac – ezeket a valutákat veszik most a befektetők*, *Pénzcentrum*, 11 June. Forrás: <https://www.penzcentrum.hu/gazdasag/20240611/ebredszik-a-kriptopiac-ezeket-a-valutakat-veszik-most-a-befektetok-1152122> (Felhasználva: 2024. október 21.).
9. Géring Zsuzsanna, Király Gábor, Fűzi Beatrix (2019): *Kutatásmódszertani segédletek*. Budapesti Gazdasági Egyetem. Elérhető: https://publikaciotar.uni-bge.hu/id/eprint/1621/1/Kutat%C3%A1sm%C3%B3dszertani%20sed%C3%A9gletek_egybe.pdf (Felhasználva: 2024. október 21.)
10. Magyar Nemzeti Bank (2024) *Fokozott befektetői kockázattal járhatnak a kriptoeszközök, kriptotőzsdék* Forrás: <https://www.mnb.hu/sajtoszoba/sajtokozlomenyek/2024-evi-sajtokozlomenyek/fokozott-befektetoi-kockazattal-jarhatnak-a-kriptoeszkozok-kriptotozsdek> (Felhasználva: 2024. október 21.).

11. Portfolio (2024) *Portfolio.hu*. Forrás: <https://www.portfolio.hu/uzlet/20241012/uj-teruleten-hodit-a-fintech-forradalom-ujabb-iparagat-alakit-at-a-technologiai-boom-715617> (Felhasználva: 2024. október 21.).

Tudományos publikációk

1. MDPI (2024) *Financial risk management in the digital era*. Journal of Risk and Financial Management, Forrás: <https://www.mdpi.com/1911-8074/17/10/447> (Felhasználva: 2024. október 21.).
2. MDPI (2023) *Insurance and risk management in the age of digital transformation*. Risks, Forrás: <https://www.mdpi.com/2227-9091/11/7/122> (Felhasználva: 2024. október 21.).
3. MDPI (2021) *Mathematical modelling and applications in digital finance*. Mathematics, 9(14), Forrás: <https://www.mdpi.com/2227-7390/9/14/1655> (Felhasználva: 2024. október 21.).
4. Fumiko Hayashi and Aditi Routh. (2024) *Cryptocurrency regulations and monetary policy implications*. Research Working Papers. Forrás: <https://www.kansascityfed.org/Research%20Working%20Papers/documents/10038/rwp24-03hayashirouth.pdf> (Felhasználva: 2024. október 21.).
5. Chalimatuz Sa'diyah, Bambang Widagdo, Fika Fitriasaki. (2024) *The impact of cryptocurrency on investment strategies*. Investment Management and Financial Innovations. Forrás: https://www.businessperspectives.org/images/pdf/applications/publishing/templates/article/assets/20520/IMFI_2024_03_Sa%E2%80%99diah.pdf (Felhasználva: 2024. október 21.).
6. Bas Robbmond (2022) *Risk perception of cryptocurrency investments*. Forrás: <https://theses.ubn.ru.nl/server/api/core/bitstreams/594fbb92-9aa2-46e0-97bc-40d7421a4d76/content> (Felhasználva: 2024. október 21.).

7. SpringerLink (2023) *Risk Factors in Cryptocurrency Investments and Feasible Solutions to Mitigate Them*, Springer, pp. 211-236. Forrás: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-29031-2_9 (Felhasználva: 2024. október 21.).
8. AISNet (2021) *Cryptocurrency adoption in Europe: Trends and challenges*. ITAIS Conference Proceedings. Forrás: <https://aisel.aisnet.org/itaish2021/3/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

MELLÉKLETEK

Kiegészítő anyagok, mint például a kérdőívek, táblázatok, statisztikai elemzések.

I. Kérdőív

Hány éves Ön?

- 18-24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55+

2. Hol él Ön életvitelszerűen jelenleg? • Budapest • Vidéki nagyváros • Kisváros / község / egyéb
• Külföldön élek

3. Milyen a legmagasabb iskolai végzettsége?

- Középiskola
- BsC (vagy főiskola)
- MsC (vagy egyetem)
- PhD vagy magasabb

4. Mennyi a havi nettó jövedelme? (A válaszok segítenek megérteni a pénzügyi hátteret, de nem szükséges pontos adatokat megadni.)

- 300 000 forint alatt
- 300 001 - 450 000 forint
- 450 001 - 600 000 forint
- 600 001 - 750 000 forint
- 750 000 forint felett

5. Hallott már korábban a kriptovalutákról?

- Igen
- Nem

6. Használta már valaha a kriptovalutákat tranzakciókhoz vagy befektetéshez?

- Igen
- Nem, de tervezem
- Nem, és nem is tervezem

7. Milyen célra használta vagy használja a kriptovalutákat?

- Befektetés
- Fizetés termékekért vagy szolgáltatásokért
- Spekuláció (árfolyamok mozgásának kihasználása)
- Nem használtam, de tervezem
- Nem használtam, és nem is tervezem

8. Ha tervezi, milyen célra használná a kriptovalutákat? (Csak azok válaszoljanak, akik tervezik a kriptovaluták használatát.)

- Befektetés

- Fizetés termékekért vagy szolgáltatásokért
- Spekuláció (árfolyamok mozgásának kihasználása)

9. Mekkora összeget fektetett már be vagy fektet be kriptovalutákba?

- 50 000 forint alatt
- 50 001 - 100 000 forint
- 100 001 - 500 000 forint
- 500 001 forint felett

10. Mekkora összeget tervez befektetni kriptovalutákba?

- 50 000 forint alatt
- 50 001 - 100 000 forint
- 100 001 - 500 000 forint
- 500 001 forint felett

11. Ha már fektetett be kriptovalutákba, befektetne-e újra?

- Igen, mert (több válasz is lehetséges):
- Magas hozamlehetőségek
- Függetlenség a bankoktól
- Pozitív tapasztalatok
- Egyéb: _____
- Nem, mert (több válasz is lehetséges):
- Túl kockázatos
- Bizalom hiánya
- Árfolyam-ingadozások
- Egyéb: _____

12. Mi motiválja Önt a kriptovaluták használatában? (Több válasz is lehetséges)

- Magas hozamlehetőségek
- Függetlenség a bankoktól
- Technológiai érdeklődés
- Újdonság keresése
- Nem motivál
- Egyéb: _____

13. Mennyire hajlandó Ön kockázatot vállalni befektetéseivel?

- Egyáltalán nem hajlandó
- Kis mértékben hajlandó
- Inkább hajlandó
- Nagymértékben hajlandó

14. Mennyire ismeri Ön a hagyományos befektetéseket? (1 = egyáltalán nem ismerem, 4 = teljes mértékben ismerem)

- Részvény
- Kötvény
- Bankbetét
- Életbiztosítás

15. Jelenleg melyik hagyományos befektetést preferálja? (1 = nem preferálom, 4 = leginkább preferálom)

- Részvény
- Kötvény
- Bankbetét

- Életbiztosítás

16. Mi tartja vissza Önt attól, hogy nagyobb összeget fektessen be kriptovalutákba? (Több válasz is lehetséges)

- Túl kockázatos
- Bizonytalanság a technológia kapcsán
- Nincs elég információ
- Bizalom hiánya a piacon
- Árfolyam-ingadozások
- Más befektetési formákat preferálok
- Semmi nem tart vissza
- Egyéb: _____

II. Interjúkérdések MNB-s tagok számára A Magyar Nemzeti Bank (MNB) pénzügyi szakértőivel készített interjú célja, hogy betekintést nyerjünk a központi bankok nézőpontjába a kriptovaluták és a befektetők kockázatvállalása kapcsán.

1. Általános kérdések

1.1 Hogyan látja Ön a kriptovaluták jelenlegi szerepét a globális és magyar pénzügyi rendszerben?

1.2 Milyen szabályozási kihívásokkal szembesül a Magyar Nemzeti Bank a kriptovaluták terén?

2. Kockázat és befektetők

2.1 Milyen kockázatokat lát a magyar befektetők számára a kriptovaluták piacán?

2.2 Milyen irányelveket javasolna a kriptovalutákhoz kapcsolódó befektetések kockázatainak csökkentésére?

3. Jövőbeli kilátások és lehetőségek

3.1 Hogyan látja a kriptovaluták jövőjét Magyarországon? Vajon elérheti-e, hogy széles körben használt pénzügyi eszközzé váljon?

3.2 Milyen szerepet vállalhat a Magyar Nemzeti Bank a kriptovaluták biztonságos felügyeletében és szabályozásában?

4. Szabályozási kilátások

4.1 Milyen új szabályozásokat terveznek a kriptovaluták piacára vonatkozóan?

4.2 Hogyan lehet biztosítani a piaci szereplők és a befektetők számára az átláthatóságot és a biztonságot a kriptoeszközök használata során?

5. Végző gondolatok

5.1 Mit tanácsolna a magyar lakosságnak, akik most terveznek befektetni kriptovalutákba?

5.2 Hogyan lehetne javítani a magyar lakosság pénzügyi ismereteit a kriptovaluták kockázataival és előnyeivel kapcsolatban?

III. Ábra források:

1. ábra: Bitcoin szimbóluma. Forrás: Daily News Hungary (2023): <https://dailynewshungary.com/the-changing-crypto-landscape-in-hungary-embracing-innovation-through-new-regulations/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

2. ábra: A Bitcoin (BTC), Ethereum (ETH), Litecoin (LTC) és Ripple (XRP) kriptovaluták árfolyam változása 2017 óta. Forrás: ScienceDirect (2024): <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1057521923005719> (Felhasználva: 2024. október 21.).

3. ábra: A Bitcoin árfolyam változása (2010–2024). Forrás: Investopedia (2024): <https://www.investopedia.com/articles/forex/121815/bitcoins-price-history.asp> (Felhasználva: 2024. október 21.).

4. ábra: Okosszerződés-funkcionalitása. Forrás: Cambridge Centre for Alternative Finance (2017): <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/global-block-chain/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

5. ábra: FOMO. Forrás: BSC Debrecen (2020): <https://bscdebrecen.com/en/2020/05/15/mi-az-a-tudas-fomo-es-hogyan-kerulheted-el/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

6. ábra:A Bitcoin árfolyamának története. Forrás: Investopedia (2024), elérhető a Twitteren: <https://pbs.twimg.com/media/GYOWBVcXoAA4wyK?format=jpg&name=small> (Felhasználva: 2024. október 21.).

7. ábra:A Bitcoin (BTC) és az Ethereum (ETH) árfolyamának történelmi alakulása. Forrás: Capital.com (2022): <https://capital.com/bitcoin-vs-ethereum> (Felhasználva: 2024. október 21.).

8. ábra:A kriptovaluta iránti érdeklődés nemek szerinti megoszlása országonként Forrás: Gemini (2022). State of Crypto Report. Forrás: <https://www.gemini.com/state-of-crypto> (Felhasználva: 2024. október 21.).

9. ábra:Top 7 Kriptovaluta tulajdonlás országonként a GWI adatai alapján. Forrás: Investing in the Web (2024): <https://investingintheweb.com/crypto/crypto-ownership-by-country/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

10. ábra:A blokklánc iránti érdeklődés és elterjedése régiók szerint. Forrás: Cambridge Centre for Alternative Finance (2017): <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/global-blockchain/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

11. ábra:A kriptovaluták iránti érdeklődés a közsférában régiók szerint. Forrás: Gemini (2022). State of Crypto Report. Forrás: <https://www.gemini.com/state-of-crypto> (Felhasználva: 2024. október 21.).

12. ábra:A kriptovalutákba és hagyományos eszközökbe befektető lakosság aránya Magyarországon. Forrás: Visual Capitalist (2023): <https://www.visualcapitalist.com/cp/crypto-popularity-in-europeans-union-nations/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

13. ábra:Milyen gyakori a kripto használata az adott országokban? Forrás: World Economic Forum (2021): <https://www.weforum.org/agenda/2021/02/how-common-is-cryptocurrency/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

14. ábra:A kriptovaluta tulajdonosok aránya országonként Forrás: Gemini (2022). State of Crypto Report. Forrás: <https://www.gemini.com/state-of-crypto> (Felhasználva: 2024. október 21.).

15. ábra: Korrelációs hőtérkép: Demográfiai tényezők és kockázatvállalás közötti összefüggések. Forrás: Saját szerkesztés, 2024. (Felhasználva: 2024. október 21.).

16. ábra: Kockázatvállalási szint jövedelmi csoportok szerint. (cserélhető a kérdőíves grafikonra) Forrás: Saját szerkesztés, 2024. (Felhasználva: 2024. október 21.).

17. ábra:Kriptovaluták felhasználás az USA-ban demográfiai tényezők alapján Forrás: World Economic Forum (2023): <https://www.weforum.org/agenda/2023/04/5-charts-on-what-americans-think-about-cryptocurrency/> (Felhasználva: 2024. október 21.).

18. ábra:A kriptovaluták iránti érdeklődés és használat elterjedése globálisan Forrás: Gemini (2022). State of Crypto Report. Forrás: <https://www.gemini.com/state-of-crypto> (Felhasználva:

2024. október 21.).

19. ábra: Az életkor és az iskolai végzettség szerinti megoszlás a kriptovaluta-befektetők körében
Forrás: Saját szerkesztés, 2024. (Felhasználva: 2024. október 21.).

20. ábra: Kockázati profil vs Befektetési döntések. Forrás: Saját szerkesztés, 2024. (Felhasználva: 2024. október 21.).

21. ábra: Kriptovaluta-tulajdonosok kockázati profilja. Forrás: Saját szerkesztés, 2024. (Felhasználva: 2024. október 21.).

22. ábra: A pénzügyi kockázattűrés megoszlása a kriptovaluta tulajdonosok és nem tulajdonosok körében. Forrás: Kansas City Fed (2024): <https://www.kansascityfed.org/Research%20Working%20Papers/documents/10038/rwp24-03hayashirouth.pdf> (Felhasználva: 2024. október 21.).

23. ábra: A befektetők, a vegyes felhasználók és a tranzakciókat végzők aránya demográfiai jellemzők szerint. Forrás: Kansas City Fed (2024): <https://www.kansascityfed.org/Research%20Working%20Papers/documents/10038/rwp24-03hayashirouth.pdf> (Felhasználva: 2024. október 21.).

24. ábra: A kriptovalutát használók véleménye arról, hogy a kriptovaluta a pénz jövője
Forrás: Gemini (2022). State of Crypto Report. Forrás: <https://www.gemini.com/state-of-crypto> (Felhasználva: 2024. október 21.).